

Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
PAOLA MENGOZZIJA
od 18. lipnja 2015.¹

Predmet C-33/14 P

**Mory SA, u stečaju
Mory Team, u stečaju
Superga Invest
protiv**

Europske komisije

„Žalba – Državna potpora – Tužba za poništenje – Nezakonita i nespojiva potpora – Obveza povrata – Gospodarski kontinuitet – Odluka *sui generis* – Dopuštenost – Pravni interes – Tužba pred nacionalnim sudovima – Procesna legitimacija“

1. Ovom žalbom Mory SA, Mory Team i Superga Invest (u daljnjem tekstu zajedno: žalitelji) zahtijevaju ukidanje rješenja Općeg suda Europske unije Mory i dr./Komisija² (u daljnjem tekstu: pobijano rješenje) kojim je zbog nedostatka pravnog interesa odbijena kao nedopuštena njihova tužba za poništenje Odluke Europske komisije od 4. travnja 2012. o preuzimanju imovine grupe Sernam u okviru predstečajnog postupka³ (u daljnjem tekstu: sporna odluka).

2. Ovaj predmet je nastao uslijed pokušaja restrukturiranja grupe Sernam koja je obavljala djelatnosti na tržištu ekspresnog transporta paketa i paleta, koje je dovelo do mnogobrojnih odluka Komisije o državnim potporama odobrenih toj grupi. Sporna odluka je četvrta i posljednja od tih odluka. U toj odluci, za koju je Komisija ocijenila da je *sui generis*, ta institucija, na zahtjev francuske vlade, utvrdila je da između grupe Sernam i preuzimatelja njezine imovine nema gospodarskog kontinuiteta i obavijestila je navedenu vladu da ne treba na potonje proširiti oduzimanje nezakonitih i nespojivih potpora odobrenih grupi Sernam. Žalitelji, koji se predstavljaju kao izravni tržišni takmaci te grupe, pobijali su tu odluku pred Općim sudom. Međutim, protiv njih je u međuvremenu, kao i protiv grupe Sernam, otvoren stečaj, što je dovelo u pitanje njihov pravni interes za vođenje postupka pred Općim sudom.

3. Ukratko, ovaj predmet otvara mnogobrojna važna pitanja koja se tiču, s jedne strane, pravnog interesa i osobito njegova odnosa s procesnom legitimacijom i pretpostavkama potrebnim za tu legitimaciju zbog postojanja tužbi pokrenutih pred nacionalnim sudovima, i, s druge strane, pretpostavki dopuštenosti pobijanja odluka koje donosi Komisija vezano za gospodarski kontinuitet između korisnika potpore i preuzimatelja određene njegove imovine.

1 — Izvorni jezik: francuski

2 — T-545/12, EU:T:2013:607

3 — C (2012) 2401 *final*

I – Okolnosti spora

4. Odlukom donesenom 23. svibnja 2001.⁴ (u daljnjem tekstu: odluka Sernam 1) Komisija je odobrila, pod određenim uvjetima, potporu za restrukturiranje u korist grupe Sernam, u ukupnom iznosu od 503 milijuna eura.

5. Drugom odlukom donesenom 2004.⁵ (u daljnjem tekstu: odluka Sernam 2) Komisija je utvrdila da pojedini od uvjeta nametnutih odlukom Sernam 1 nisu bili poštovani, što je dovelo do zloporabe odobrene potpore. S tim u vezi, s jedne strane, Komisija je utvrdila da je potpora od 503 milijuna eura koja je odobrena odlukom Sernam 1, pod pretpostavkom da poštuje nove uvjete, spojiva s unutarnjim tržištem i, s druge strane, utvrdila je postojanje dodatne potpore od 41 milijun eura, nespojive s unutarnjim tržištem koju francuska tijela vlasti stoga moraju oduzeti.

6. Nakon žalbi koje su podnijeli takmaci, među kojima i jedno društvo iz grupe Mory, koji tvrde da je bilo zlouporaba u vezi s primjenom odluke Sernam 2, dopisom od 16. srpnja 2008.⁶ Komisija je Francusku Republiku obavijestila o svojoj odluci da pokrene postupak predviđen člankom 108. drugim stavkom UFEU-a u pogledu toga kako ta država primjenjuje odluku Sernam 2.

7. Tribunal de commerce de Bobigny (Trgovački sud u Bobignyju, Francuska) otvorio je 27. lipnja 2011. predstečajni postupak protiv Mory SA i Mory Team (u daljnjem tekstu: društva Mory). U siječnju i veljači 2012. protiv društava koji čine grupu Sernam također je otvoren predstečajni postupak.

8. Dana 9. ožujka 2012. Komisija je donijela treću odluku⁷ (u daljnjem tekstu: odluka Sernam 3). U toj odluci Komisija je utvrdila da je bilo zloporabe u vezi s provedbom državne potpore u iznosu od 503 milijuna eura odobrene odlukom Sernam 2, da je grupa Sernam primila tu potporu, kao i državnu potporu u iznosu od 41 milijun eura i druge državne potpore nespojive sa zajedničkim tržištem. Prema članku 2. izreke te odluke, Francuska Republika dužna je grupi Sernam oduzeti sve te potpore.

9. Istog dana stečajni upravitelj grupe Sernam primio je dvije ponude za preuzimanje, jednu društva Geodis Calberson (u daljnjem tekstu: Calberson), društva kćeri grupe Geodis (u daljnjem tekstu: Geodis), koje posluje u sektoru kurirske službe, drugu društva BMV. Calbersonova ponuda za preuzimanje sadržavala je uvjet da „se nikakav teret povrata ukupnog ili djelomičnog iznosa nezakonitih potpora koje su isplaćene Sernamu ne smije prenijeti zajedno s preuzetom imovinom ili na temelju tog preuzimanja ili se staviti na teret preuzimatelja“. Ponuda koju je podnio BMV nije sadržavala takav uvjet, ali je bila postavljena kao vezana uz Calbersonovu ponudu, pa bi u slučaju odbijanja potonje ponude prestala vrijediti.

10. Francuska tijela vlasti su 23. ožujka 2012. zatražila od Komisije potvrdu da se obveza povrata državnih potpora naložena grupi Sernam odlukom Sernam 3 neće proširiti na Geodis i BMV, ako oni preuzmu dio imovine grupe Sernam u okviru njezina predstečajnog postupka.

11. Komisija je 4. travnja 2012. donijela spornu odluku. Kvalificirala ju je kao odluku *sui generis* na temelju nadležnosti koju Komisija ima glede nadzora državnih potpora predviđene člankom 108. UFEU-a, kao i obveze lojalne suradnje s državama članicama predviđene člankom 4. trećim stavkom UFEU-a⁸. Pojasnila je da se ta odluka odnosi samo na predmet zaprimljene prijave, a ne na

4 — Odluka u vezi s državnim potporom NN 122/2000 (ex NJ 140/2000) (SL 2001., C 268, str. 15)

5 — Odluka 2006/367/EZ od 20. listopada 2004. u vezi s državnim potporom koju je Francuska djelomično počela provoditi u korist poduzetnika Sernam (SL 2006., L 140, str. 1.).

6 — Odluka o pokretanju objavljena u SL 2009., C 4, str. 5.

7 — Odluka 2012/398/EU u vezi s državnim potporom br. SA.12522 (C 37/08) – Francuska – Primjena odluke „Sernam 2“ (SL L 195, str. 19.). Ta odluka je predmet tužbe za poništenje od strane SNCF-a koja je u tijeku pred Općim sudom (rješenje SNCF/Komisija, T-242/12, EU:T:2014:313).

8 — Točka 51. sporne odluke

razboritost ulaganja preuzimatelja koje se sastoji od preuzimanja određene imovine grupe Sernam te da ne prejudicira ocjenu tog ulaganja prema članku 107. UFEU-a⁹. Nakon analize različitih čimbenika Komisija je utvrdila da nema gospodarskog kontinuiteta između grupe Sernam i preuzimatelja dijela njezine imovine, Geodisa i BMV-a. Stoga je obavijestila Francusku Republiku da, u pogledu navedene analize i vodeći računa o svojim obvezama, ne treba na Geodis i BMV proširiti povrat državnih potpora proglašenih nezakonitim i nespojivim u odluci Sernam 3 i koje je primila grupa Sernam¹⁰.

12. Tribunal de commerce de Nanterre (Trgovački sud u Nanterreu, Francuska) odobrio je 13. travnja 2012. ponude za preuzimanje koje su podnijeli Calberson i BMV te je naložio prijenos određene imovine grupe Sernam u njihovu korist s učinkom od 7. svibnja 2012.

13. Tribunal de commerce de Bobigny (Trgovački sud u Bobignyju) otvorio je 10. srpnja 2012. stečaj nad društvima Mory.

II – Postupak pred Općim sudom i pobijano rješenje

14. Tužbom koju su dostavili tajništvu Općeg suda 17. prosinca 2012. žalitelji su pokrenuli postupak radi poništenja sporne odluke.

15. Pobijanim rješenjem Opći sud je odbio tužbu kao nedopuštenu zbog nedostatka pravnog interesa tužitelja.

16. Nakon što je podsjetio da je na tužitelju, sukladno sudskoj praksi, da dokaže svoj pravni interes, Opći sud je utvrdio da ni jedan od četiri argumenta koja su tužitelji istaknuli ne dokazuje postojanje njihova pravnog interesa¹¹. Kao prvo, Opći je sud odbio argument tužitelja prema kojem status zainteresirane stranke jednog među njima u tijeku upravnog postupka koji je doveo do donošenja odluke Sernam 3 i njegovo osobno sudjelovanje u tom postupku dokazuje njihov pravni interes za vođenje postupka protiv sporne odluke¹². Kao drugo, Opći sud je odbio argument da su dokaz pravnog interesa tužitelja dvije tužbe koje su podnijeli pred francuskim sudovima, jednu za povrat državnih potpora dodijeljenih grupi Sernam i drugu za naknadu štete¹³. Kao treće, Opći sud je odbio argument koji se temelji na tome da je pravni interes tužitelja dokazan činjenicom da Superga Invest, kao glavni dioničar Moryja, izravno trpi posljedice zbog problema s tržišnim natjecanjem koje ima potonji¹⁴. Naposljetku, kao četvrto, Opći sud je odbio argument da je Komisija u spornoj odluci implicitno odbacila mogućnost pokretanja službenog istražnog postupka te tako oduzela tužiteljima postupovno pravo na uključivanje u svojstvu intervenijenta podnošenjem svojih očitovanja¹⁵.

17. Posljedično, Opći sud je zaključio da se njihova tužba, s obzirom na to da tužitelji nisu dokazali svoj pravni interes za vođenje postupka protiv sporne odluke, treba proglasiti nedopuštenom.

III – Postupak pred Sudom i zahtjevi stranaka

18. Žalitelji u svojoj žalbi od Suda zahtijevaju da:

— ukine pobijano rješenje;

9 — Točka 54. sporne odluke

10 — Vidjeti točku 114. i dio V., naslovljen „Zaključak“, sporne odluke.

11 — Točke 26. do 28. pobijanog rješenja

12 — Točke 29. do 35. pobijanog rješenja. U navedenom rješenju, Opći sud se poziva na odluku Sernam 2, a u stvarnosti se argument tužitelja temelji na sudjelovanju u upravnom postupku koji je prethodio donošenju odluke Sernam 3.

13 — Točke 36. do 51. pobijanog rješenja

14 — Točke 52. do 54. pobijanog rješenja

15 — Točke 55. do 58. pobijanog rješenja

- vrati predmet Općem sudu na ponovno suđenje; i
- o troškovima odluči naknadno.

19. Komisija zahtijeva da se žalba odbije i da se žaliteljima naloži snošenje troškova.

20. Dopisom koji je tajništvo Suda zaprimilo 19. svibnja 2014., Calberson SAS je na temelju članka 40. drugog stavka Statuta Suda Europske unije zatražio uključivanje u ovaj postupak u svojstvu intervenijenta u potporu Komisijina zahtjeva. Rješenjem predsjednika Suda od 27. veljače 2015. taj zahtjev je odbijen.

IV – Analiza

21. U prilog svojoj žalbi žalitelji iznose dva žalbena razloga; prvi se temelji na tome da je Opći sud u svojoj ocjeni njihova pravnog interesa za podnošenje tužbe radi poništenja sporne odluke počinio nekoliko pogrešaka koje se tiču prava; drugi se temelji na povredi članka 263. četvrtog stavka UFEU-a jer je Opći sud propustio utvrditi da se ta odluka izravno i osobno odnosi na njih.

A – Uvodne napomene: odnosi između procesne legitimacije i pravnog interesa

22. Prije ispitivanja dvaju žalbenih razloga koja su žalitelji istaknuli valja analizirati argumentaciju koju su prethodno iznijeli da između, s jedne strane, pojmova pravnog interesa i, s druge strane, izravnog i osobnog utjecaja (odnosno, procesne legitimacije) ne postoji razlika, te da se ta dva pojma štoviše potpuno miješaju. Prema mišljenju žalitelja, smatrajući da su ta dva pojma različita Opći sud je povrijedio članak 263. četvrti stavak UFEU-a. Naime, za utvrđivanje dopuštenosti tužbe dovoljno je dokazati izravan i osoban utjecaj na tu osobu.

23. Ova argumentacija nije ispravna. Očito je proturječna kako s ciljem tih pojmova, tako i s ustaljenom sudskom praksom iz koje jasno proizlazi da su procesna legitimacija i pravni interes dvije različite pretpostavke dopuštenosti, koje su predmet zasebne analize sudova Unije¹⁶.

24. Stoga, procesna legitimacija je pretpostavka dopuštenosti koja omogućuje utvrđivanje, među svim fizičkim ili pravnim osobama, onih koje su ovlaštene za podnošenje tužbe za poništenje akta Unije. Naime, mogućnost pobijanja akta Unije pravnim sredstvima nemaju baš svi. Tu mogućnost imaju isključivo oni koji se nalaze u specifičnoj situaciji u odnosu na akt Unije čiju zakonitost žele osporavati. Upravo ih ta specifična situacija ovlašćuje da od suda Unije zahtijevaju učinkovitu sudsku zaštitu od tog akta.

25. Članak 263. stavak 4. UFEU-a pojašnjava pod kojim je uvjetima fizičkim ili pravnim osobama dopušteno podnijeti tužbu za poništenje akta Unije. Stoga, sukladno toj odredbi, nalaze se u specifičnoj situaciji koja im daje pravo podnošenja takve tužbe: kao prvo, osobe, fizičke ili pravne kojima je predmetni akt upućen; kao drugo, osobe na koje se akt izravno i osobno odnosi; kao treće, osobe na koje se izravno odnosi regulatorni akt koji ne podrazumijeva provedbene mjere¹⁷.

26. Pravni interes, nasuprot tomu, koji je također pretpostavka dopuštenosti za žalitelja, predmet je drugačijeg zahtjeva.

16 — Vidjeti, primjerice, presude Francuska i dr./Komisija (C-68/94 i C-30/95, EU:C:1998:148, t. 48. do 58. i 74.) kao i Stichting Woonpunt i dr./Komisija (C-132/12 P, EU:C:2014:100, t. 26. do 31., 42. do 64. i 67. do 75.).

17 — Vidjeti presude Inuit Tapiriit Kanatami i dr./Parlament i Vijeće (C-583/11 P, EU:C:2013:625, t. 57.) i Telefónica/Komisija (C-274/12 P, EU:C:2013:852, t. 19.).

27. Naime, protivno onomu što tvrde žalitelji, čak i ako osoba koja osporava zakonitost nekog akta Unije pred sudovima Unije ima procesnu legitimaciju, ta činjenica nije nužno dovoljna da jamči dopuštenost njezine tužbe. Da bi sudovima Unije mogao uputiti tužbu za poništenje, također je nužno da tužitelj ima pravni interes, odnosno da ima interes da pobijani akt bude poništen.

28. U skladu sa sudskom praksom, taj interes pretpostavlja da poništenje predmetnog akta može samo po sebi imati pravne posljedice i da tužba tako može svojim rezultatom donijeti korist osobi koja ju je podnijela¹⁸. Iz toga proizlazi da, kako bi se njegova tužba mogla smatrati dopuštenom, ne samo da se tužitelj mora nalaziti u određenoj situaciji u odnosu na akt čiju zakonitost namjerava osporavati, nego još i da poništenje tog akta mora proizvoditi pozitivne učinke na njegovu pravnu situaciju. Interes koji žalitelj mora imati ne mora nužno biti izražen u obliku gospodarskog interesa ili koristi. On može biti i posljedica zahtjeva ili nužnosti pravne zaštite¹⁹. Upravo taj zahtjev ili nužnost opravdavaju mogućnost obraćanja sudu Unije. Ako tužitelj ne može imati nikakvu korist u slučaju da njegova tužba eventualno bude prihvaćena, obraćanje Sudu ne može biti opravdano. Stoga je upravo u svrhu osiguranja dobrog sudovanja, izbjegavajući da sudu Unije budu upućena čisto teorijska pitanja čija rješenja ne mogu dovesti do pravnih posljedica niti mogu donijeti korist tužitelju, da svi koji podnose tužbu moraju, neovisno o izabranom pravnom sredstvu, imati pravni interes²⁰.

29. Pravni interes, smatran u sudskoj praksi kao bitna i primarna pretpostavka svake tužbe²¹, u odnosu na predmet tužbe mora postojati u trenutku njezina podnošenja, inače će tužba biti nedopuštena²² i mora, u tom trenutku, postojati i biti stvaran²³. Iz toga proizlazi da se ne može cijeliti s obzirom na budući i hipotetski događaj²⁴. On mora, osim toga, nastaviti postojati sve do donošenja sudske odluke, inače će postupak biti obustavljen²⁵. Konačno, kao što to ispravno ističe Opći sud u točki 27. pobijanog rješenja, na tužitelju je da dokaže svoj pravni interes.

30. Iz prethodno navedenih razmatranja proizlazi da su u pravu Unije pravni interes i procesna legitimacija, protivno onomu što tvrde žalitelji, dvije različite pretpostavke dopuštenosti²⁶. Ovu tvrdnju, osim toga, potvrđuje činjenica da je sud Unije, u određenim predmetima, priznao da žalitelji imaju procesnu legitimaciju, ali je odbio priznati da imaju pravni interes²⁷.

18 — Vidjeti osobito presude ACEA/Komisija (C-319/09 P, EU:C:2011:857, t. 67.) i Stichting Woonlinie i dr./Komisija (C-133/12 P, EU:C:2014:105, t. 54.).

19 — Takvo tumačenje pravnog interesa je potvrđeno, s jedne strane, izričajem pojedinih službenih jezika Unije, kao što je njemački, koji pravni interes označava izrazom „Rechtsschutzbedürfnis“ ili „Rechtsschutzinteresse“ (doslovno „potreba“ ili „interes za pravnom zaštitom“) i, s druge strane, sudskom praksom Suda koja govori o „postojećem i stvarnom pravnom interesu koji zahtijeva pravnu zaštitu“ (vidjeti presudu Planet/Komisija, C-564/13 P, EU:C:2015:124, t. 28. i 34.).

20 — Ova koncepcija svrhe pretpostavke pravnog interesa se odražava u formuli koju je u više navrata koristio Opći sud u svojoj sudskoj praksi, prema kojoj pravni interes mora postojati u interesu dobrog sudovanja. Taj cilj je naveden u više navrata u sudskoj praksi Općeg suda. Vidjeti, *inter alia*, presudu Lior/Komisija i Komisija/Lior (T-192/01 i T-245/04, EU:T:2009:365, t. 247.) i rješenje Talanton/Komisija (T-165/13, EU:T:2014:1027, t. 34.).

21 — Rješenje S./Komisija (206/89 R, EU:C:1989:333, t. 8.)

22 — Presuda Cañas/Komisija (C-269/12 P, EU:C:2013:415, t. 15. i navedena sudska praksa)

23 — Vidjeti, *inter alia*, presudu Planet/Komisija (C-564/13 P, EU:C:2015:124, t. 34.).

24 — Vidjeti presude Strogili/Cour des comptes (204/85, EU:C:1987:21, t. 11.); Komisija/Koninklijke FrieslandCampina (C-519/07 P, EU:C:2009:556, t. 65.) i Planet/Komisija (C-564/13 P, EU:C:2015:124, t. 36.) kao i rješenje Komisija/Provincia di Imperia (C-183/08 P, EU:C:2009:136, t. 26.).

25 — Presuda Cañas/Komisija (C-269/12 P, EU:C:2013:415, t. 15. i navedena sudska praksa)

26 — Nesporno je međutim da ta dva pojma mogu imati dodirne točke, pogotovo vezano za pretpostavku izravnog utjecaja kao što je definirana sudskom praksom.

27 — Vidjeti, primjerice, presudu Société pour l'exportation des Sucres/Komisija (88/76, EU:C:1977:61, t. 13. do 19.). U određenim predmetima, sudska praksa je proglasila, pod određenim uvjetima, nedopuštenom, zbog nedostatka pravnog interesa, tužbu protiv odluke Komisije koja državnu mjeru smatra potpuno spojitom sa zajedničkim tržištem koju podnosi korisnik neke potpore i na kojeg se izravno i osobno odnosi navedena odluka. Vidjeti presude Nuove Industrie Molisane/Komisija (T-212/00, EU:T:2002:21, pogotovo t. 38.) i Sniace/Komisija (T-141/03, EU:T:2005:129, t. 62.). Činjenica da odluka ide u korist tužitelja (na kojeg se izravno i osobno odnosi) ne znači nužno da on nema pravni interes za podnošenje žalbe. Naime, moguće je da razlozi navedene odluke proizvode obvezne pravne učinke koji po naravi utječu na interese žalitelja. Vidjeti, s tim u vezi, presudu Coca-Cola/Komisija (T-125/97 i T-127/97, EU:T:2000:84, t. 79.), koja se odnosi na tužbu za poništenje koju podnosi korisnik odluke koja utvrđuje koncentraciju spojuju sa zajedničkim tržištem.

B – Prvi žalbeni razlog koji se temelji na pogreškama prilikom ispitivanja pravnog interesa žalitelja

31. Svojim prvim žalbenim razlogom žalitelji prigovaraju da je Opći sud počinio pogreške kada nije utvrdio da oni imaju pravni interes za vođenje postupka protiv sporne odluke. Ovaj žalbeni razlog je podijeljen u četiri dijela, koji se odnose na svaki od četiriju argumenata - navedena u točki 16. *supra* – koja su žalitelji istaknuli pred Općim sudom u potporu svojih tvrdnji da imaju pravni interes, a koje je potonji odbio u pobijanom rješenju.

32. Iako u okviru prvog i četvrtog dijela žalitelji miješaju argumente koji se odnose na procesnu legitimaciju s argumentima koji se odnose na pravni interes, te iako je treći dio podređan u odnosu na druge dijelove, u okviru drugog dijela se, nasuprot tomu, a koji se odnosi na mogućnost da dvije tužbe koje su pokrenuli pred nacionalnim sudovima mogu poslužiti kao osnova pravnog interesa, argumentacija žalitelja tiče upravo njihova pravnog interesa. Stoga, smatram oportunističkim ponajprije analizirati drugi dio prvog žalbenog razloga.

1. Drugi dio prvog žalbenog razloga: pravni interes i postupci pokrenuti pred nacionalnim sudovima

33. Drugim dijelom prvog žalbenog razloga žalitelji se pozivaju na točke 36. do 51. pobijanog rješenja i tvrde da je Opći sud počinio pogreške koje se tiču prava i ocjene kada je presudio da njihov pravni interes ne proizlazi iz dviju tužbi koje su podnijeli francuskim sudovima. Prvu od tih tužbi žalitelj je podnio 25. travnja 2007. pred Tribunalom administratif de Paris (Upravni sud u Parizu, Francuska), sa željom da se Francusku Republiku primora da oduzme potpore dodijeljene grupi Sernam. Druga tužba podnesena je 7. svibnja 2013. pred Tribunalom de commerce de Paris (Trgovački sud u Parizu, Francuska), odnosno nakon podnošenja tužbe za poništenje sporne odluke pred Općim sudom protiv grupe Sernam i Geodisa radi naknade štete koju su im ta društva prouzročila kao posljedicu konkurentne prednosti od koje su imali koristi dodjeljivanjem nezakonitih potpora. Prigovore žalitelja koji se odnose na oba ta postupka treba zasebno analizirati.

a) Tužba za povrat državnih potpora podnesena pred Upravnim sudom u Parizu

i) Pobijano rješenje

34. Žalitelji osporavaju točke 39. do 41. pobijanog rješenja u kojima je Opći sud isključio mogućnost da osnovu za njihov pravni interes može predstavljati tužba koju su podnijeli Tribunalu administratif de Paris (Upravni sud u Parizu) 2007. kako bi primorali Francusku Republiku da oduzme državne potpore dodijeljene grupi Sernam. Donoseći takav zaključak, Opći sud istaknuo je, s jedne strane, da se tužba ne tiče naknade pretrpljene štete, nego povrata potpora dodijeljenih grupi Sernam i, s druge strane, da tužitelji mnogo godina nisu poduzeli nikakvu radnju radi naknade navodne štete koja je nastala uslijed narušavanja tržišnog natjecanja do kojeg je došlo dodjeljivanjem navedenih potpora.

ii) Argumenti stranaka

35. Žalitelji tvrde da je Opći sud počinio pogrešku kada je odbacio mogućnost da je tužba za povrat državnih potpora koju su podnijeli Tribunalu administratif de Paris (Upravni sud u Parizu) osnova njihova pravnog interesa. Protivno onomu što je tvrdio Opći sud, iz nijednog teksta nije proizlazilo da se pravni interes protiv akta Unije može dokazati samo podnošenjem tužbe za naknadu štete pred nacionalnim sudovima. Drugi postupci valjano pokrenuti pred nacionalnim sudom mogu biti dokaz tog interesa, kao što je tužba koju su podnijeli Tribunalu administratif de Paris (Upravni sud u Parizu). Ta tužba je usmjerena upravo na oduzimanje od strane Francuske Republike nespojivih potpora od svih njihovih korisnika, uključujući Geodis. Osim toga, oni su izričito doveli u pitanje Geodis tom tužbom, što i proizlazi iz određenih dokumenata podnesenih Sudu. Međutim, odluka upravnog suda o toj tužbi za naknadu je uvjetovana mogućim poništenjem sporne odluke, s obzirom na to da takvo poništenje

žaliteljima omogućuje proširenje njihova zahtjeva za oduzimanje državnih potpora na Geodis. U tim uvjetima, Opći sud je morao uvidjeti da moguće poništenje sporne odluke može proizvesti pravne posljedice na tužbu za naknadu, što bi donijelo korist žaliteljima i na taj način poslužilo kao osnova za njihov pravni interes. Žalitelji također tvrde da odluka Tribunala administratif de Paris (Upravni sud u Parizu) koja nalaže Francuskoj Republici da Geodisu oduzme nezakonite potpore povećava izgleda za uspjeh tužbe za naknadu štete podnesene Tribunalu de commerce de Paris (Trgovački sud u Parizu).

36. Komisija ističe, nasuprot tomu, da su društva Mory još na životu samo zbog provedbe likvidacijskog stečaja. Ona ne mogu imati pravni interes za uspostavu njihova prethodnog konkurentskog položaja oduzimanjem nezakonitih i nespojivih potpora dodijeljenih Sernamu. U svojoj tužbi Općem sudu, žalitelji su se uostalom samo pozivali na mogućnost pokretanja parnice za naknadu štete kako bi pokušali dokazati pravni interes. Osim toga, argument koji se temelji na proširenju zahtjeva za oduzimanjem potpora Geodisu je nedopušten, jer je do tog proširenja došlo nakon što je doneseno pobijano rješenje i stoga se ne može uzeti u obzir prilikom ocjenjivanja njegove zakonitosti. Osim toga, u tužbi podnesenoj Općem sudu se nije navodio taj argument s obzirom na to da, u tom trenutku, Geodis nije još stekao imovinu Sernama. Proširenje tužbe na Geodis nije stoga nikako bilo automatsko. Komisija podredno smatra da, u svakom slučaju, nije uopće dokazano da navedeni argument ima ikakvu osnovu niti ikakve izgleda za uspjeh u postupku pred nacionalnim sudom.

37. Štoviše, prema mišljenju Komisije, čini se da je Tribunal administratif de Paris (Upravni sud u Parizu) išao u smjeru donošenja rješenja o obustavi postupka. Naime, u trenutku kada je Komisija kao u konkretnom slučaju donijela odluku kojom se predmetne potpore utvrđuju nespojivim i kojom se nalaže njihov povrat prethodno pokrenuti postupak pred nacionalnim sudom postaje bespredmetan. Naposljetku, argument da bi odluka Tribunala administratif de Paris (Upravni sud u Parizu) u korist žalitelja povećala izgleda za uspjeh njihove tužbe za naknadu štete bio bi novi argument, stoga nedopušten i u svakom slučaju neutemeljen.

iii) Analiza

38. Uvodno, valja istaknuti da proučavanje podnesene tužbe kao i očitovanja o prigovoru nedopuštenosti koje su žalitelji iznijeli pred Općim sudom nesporno pokazuju da su se u više navrata pozivali na tužbu za povrat potpora koju su podnijeli Tribunalu administratif de Paris (Upravni sud u Parizu) i da im ta tužba služi kao osnova njihova pravnog interesa. Iz toga proizlazi da argument čija je osnova ta tužba nije, kao takav, novi element u žalbi i stoga se treba smatrati dopušten.

39. Prema tome, argument Općeg suda iz točke 40. pobijanog rješenja da žalitelji nemaju pravni interes čija je osnova tužba za povrat podnesena Tribunalu administratif de Paris (Upravni sud u Parizu) - odnosno da se ta tužba ne tiče naknade štete koja bi njima mogla nastati – kao i s time povezana argumentacija žalitelja postavlja općenito pitanje kakva to tužba podnesena pred nacionalnim sudom može poslužiti kao osnova pravnog interesa u postupcima pred sudovima Unije. Može li jedino tužba za naknadu štete poslužiti kao osnova takvog interesa, kao što to proizlazi iz obrazloženja Općeg suda, ili mogu, kako to tvrde žalitelji, sve tužbe koje za cilj imaju uklanjanje problema s tržišnim natjecanjem prouzrokovanih nespojivim potporama poslužiti kao osnova za takav interes?

40. Odgovor na to pitanje se, po mojem mišljenju, nalazi u definiciji pravnog interesa koju nudi sudska praksa²⁸, prema kojoj pravni interes pretpostavlja da poništenje pobijanog akta može donijeti korist žalitelju. Sukladno toj definiciji, valja smatrati da kao osnova pravnog interesa pred sudom Unije može poslužiti bilo koji postupak koji je tužitelj pokrenuo pred nacionalnim sudom u kojem eventualno poništenje pobijanog akta pred sudom Unije može donijeti tužitelju prednost, osobito u toj tužbi. Ovo tumačenje pravnog interesa potvrđuje okolnost da je Sud priznao da pravni interes postoji i zbog sudskih tužbi različitih od tužbe za naknadu štete²⁹.

41. Iz toga proizlazi, prema mojem mišljenju, da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava kada je u točki 40. pobijanog rješenja smatrao da tužba koju su žalitelji podnijeli Tribunalu administratif de Paris (Upravni sud u Parizu) ne može poslužiti kao temelj njihova pravnog interesa samo zato što se navedena tužba ne tiče naknade štete koju su žalitelji pretrpjeli. Opći sud je, naime, bio dužan provjeriti jesu li žalitelji mogli u okviru svoje tužbe podnesene pred navedenim nacionalnim sudom imati korist od poništenja sporne odluke.

42. Stoga, postavlja se pitanje jesu li žalitelji u okviru svoje tužbe pred Tribunalom administratif de Paris (Upravni sud u Parizu) uistinu mogli imati koristi od poništenja sporne odluke.

43. U tom pogledu, valja ponajprije odbiti Komisijin argument da je ta tužba postala bespredmetna nakon odluke Sernam 3. Naime, iako se iz dopisa koji je žaliteljima poslao Upravni sud i koji su oni podnijeli Sudu može zaključiti da je Upravni sud imao dvojbe vezano za volju potonjih da nastave sa svojom tužbom³⁰, ipak valja utvrditi da nijedan element iz spisa ne dokazuje Komisijin argument i da, u svakom slučaju, nije na sudovima Unije da u žalbi utvrđuju da je tužba podnesena nacionalnom sudu postala bespredmetna.

44. Međutim, žalitelji u bitnom tvrde da su mogli imati dvije vrste prednosti od tužbe koju su podnijeli Tribunalu administratif de Paris (Upravni sud u Parizu), koje su osnova njihova pravnog interesa. S jedne strane, poništenje sporne odluke koje bi im omogućilo proširenje zahtjeva za povratom državnih potpora na Geodis u okviru te tužbe. S druge strane, pozitivna odluka Tribunala administratif de Paris (Upravni sud u Parizu) bi povećala izgleda za uspjeh njihove tužbe za naknadu štete podnesenu pred trgovačkim sudom.

45. Kao prvo, što se tiče mogućeg proširenja kruga osoba kojima bi država morala oduzeti nespojive potpore na Geodis, Komisija ističe da je taj argument nedopušten s obzirom na to da nije istaknut u podnesenoj tužbi i zbog toga što je proširenje zahtjeva za oduzimanjem državnih potpora na Geodis element koji je podnesen nakon donošenja pobijanog rješenja koji se stoga ne može uzeti u obzir prilikom ocjene zakonitosti tog rješenja. Nesporno je da, u trenutku kada je Opći sud donio pobijano rješenje, nije postojala valjana podnesena tužba žalitelja protiv Geodisa pred Tribunalom administratif de Paris (Upravni sud u Parizu).

46. Međutim, u tom pogledu, valja utvrditi da su žalitelji, kao što sam već naveo u točki 38. *supra*, u svojoj prvostupanjskoj tužbi i svojim očitovanjima na prigovor nedopuštenosti istaknut pred Općim sudom, ispravno istaknuli da su podnijeli tužbu za povrat državnih potpora pred Tribunalom administratif de Paris (Upravni sud u Parizu). S tim u vezi, istaknuli su, s jedne strane, da ta tužba ima za cilj primorati Ministarstvo financija Francuske Republike da oduzme nezakonite potpore od svih korisnika i mogućih posjednika tih potpora, što Komisija priznaje i, s druge strane, da postoji izravna povezanost između te tužbe i postupka pred Općim sudom, jer ako bi se Geodis smatrao korisnikom prijenosa nezakonitih potpora prethodno dodijeljenih grupi Sernam, on bi ih morao vratiti Francuskoj Republici.

28 — Vidjeti točku 28. *supra* i tamo navedenu sudska praksu.

29 — Vidjeti, primjerice, rješenje Lech-Stahlwerke/Komisija (C-111/99 P, EU:C:2001:58, osobito točku 19.) i bilješku 44. *infra*.

30 — U tom dopisu od 14. studenoga 2013., sudac izvjestitelj Tribunala administratif de Paris (Upravni sud u Parizu) zadužen za predmet pitao je žalitelje namjeravaju li, nakon što je Komisija donijela odluku Sernam 3, nastaviti sa svojom tužbom.

47. U tim okolnostima, Komisija ne može tvrditi da je predmetni argument nov i stoga nedopušten. Drugo pitanje, na koje ću se uskoro vratiti, jest pitanje ima li činjenica da u trenutku kada je Opći sud donio pobijano rješenje tužba za povrat još nije bila proširena na Geodis utjecaja na postojeći i stvarni karakter mogućeg pravnog interesa žalitelja.

48. Jednom kada se prihvati dopuštenost tog argumenta, treba provjeriti njegovu osnovanost. U tom pogledu, valja ponajprije podsjetiti da je Komisija, kao što sam to iznio u točki 11. *supra*, u spornoj odluci utvrdila da nema gospodarskog kontinuiteta između, s jedne strane, grupe Sernam i, s druge strane, Geodisa i BMV-a i da, zbog toga francuska tijela vlasti ne mogu proširiti oduzimanje državnih potpora dodijeljenih grupi Sernam na dva potonja društva. Međutim, s obzirom na to da se tužba koja je u tijeku pred Tribunalom administratif de Paris (Upravni sud u Parizu) tiče oduzimanja tih istih potpora od svih korisnika, čini mi se da je teško zaniijekati postojanje izravne povezanosti između sporne odluke i nacionalnog postupka. Naime, isključujući obvezu povrata predmetnih potpora od strane Geodisa i BMV-a, sporna odluka može imati utjecaj na postupak koji je u tijeku pred Tribunalom administratif de Paris (Upravni sud u Parizu) jer prema mojem mišljenju taj sud ne može, po potrebi, naložiti povrat državnih potpora tim osobama. Iz toga, u načelu, proizlazi da uklanjanjem zapreka mogućem proširenju kruga osoba od kojih se potpora može oduzeti, poništenje sporne odluke može donijeti korist žaliteljima u vezi s tužbom koja je u tijeku pred navedenim nacionalnim sudom. U tom pogledu, tri razmatranja mi se ipak čine relevantna.

49. Kao prvo, postojanje stvarne koristi za žalitelja u vezi s tužbom koja je u tijeku pred Tribunalom administratif de Paris (Upravni sud u Parizu) u slučaju poništenja sporne odluke, i to koristi koja dokazuje pravni interes, ovisi o učinku koji navedena odluka ima na nacionalni sud. Drugim riječima, valja provjeriti je li nacionalni sud vezan spornom odlukom.

50. U tom pogledu, valja istaknuti da su, sukladno članku 288. četvrtom stavku UFEU-a, odluke u cijelosti obvezujuće za osobe kojima su upućene. Prema tome, od države članice kojoj je upućena odluka Komisije koja je obvezuje da vrati nezakonito primljene potpore i potpore koje su nespojive s unutarnjim tržištem stoga se traži da poduzme sve potrebne mjere kako bi osigurala provedbu navedene odluke. Odluka je obvezujuća za sva tijela države kojoj je upućena, uključujući i njezine sudove³¹.

51. U predmetnom slučaju, sporna odluka predstavlja odluku u smislu članka 288. četvrtog stavka UFEU-a koja je upućena Francuskoj Republici. U skladu sa sudskom praksom navedenom u prethodnoj točki, njezin sadržaj je obvezujuć za državu članicu kojoj je upućena, kao i za njezine sudove. Iz toga, prema mojem mišljenju, proizlazi da je Tribunal administratif de Paris (Upravni sud u Parizu) vezan takvom odlukom i da joj, osim u slučaju da bude poništena, ne može proturječiti nalaganjem Geodisu i BMV-u povrata potpora dodijeljenih grupi Sernam³².

52. Kao drugo, valja provjeriti je li činjenica da tužba za povrat, u trenutku kada je Opći sud donio pobijano rješenje, nije još bila proširena na Geodis sprječava priznavanje postojećeg i stvarnog pravnog interesa žalitelja. U tom pogledu, točno je da je, kao što i proizlazi iz dokumenata dostavljenih u spis, do konkretnog proširenja tužbe za povrat na Geodis došlo nakon donošenja pobijanog rješenja. Međutim, valja utvrditi da je navedena tužba, kada je tužba bila podnesena Općem sudu, bila već u tijeku, a postupak po njoj je trajao i u trenutku donošenja pobijanog rješenja. Ta tužba se odnosi na sve moguće korisnike i posjednike predmetnih državnih potpora, uključujući, dakle, i Geodis, u slučaju da, protivno onomu što je utvrđeno spornom odlukom, bude utvrđen kao sljedeći korisnik tih potpora. Osim toga, u svojim očitovanjima na prigovor nedopuštenosti istaknut pred Općim sudom, žalitelji su naglasili svoj interes za proširenje povrata državnih potpora na Geodis i izravnu povezanost između

31 — Vidjeti, u tom smislu, presudu Mediaset (C-69/13, EU:C:2014:71, t. 23. i navedenu sudsku praksu).

32 — Vidjeti, u tom pogledu, točke 24. i 25. presude Mediaset (C-69/13, EU:C:2014:71), koja sadržava stajališta Komisije u dopisima koji se odnose na iznos potpore za povrat od određenog korisnika.

sporne odluke i ishoda postupka koji je u tijeku pred nacionalnim sudom. U tim okolnostima, ne vjerujem da možemo smatrati da je to proširenje tužbe za povrat na Geodis čisto hipotetske naravi te da ne bi moglo poslužiti kao osnova postojećeg i stvarnog pravnog interesa u postupku pred Općim sudom.

53. Kao treće, valja analizirati Komisijin argument da društva Mory, s obzirom na to da su u likvidacijskom stečaju i s obzirom na to da više ne obavljaju djelatnosti na tržištu, nemaju interes za uspostavu svojeg položaja na tržištu oduzimanjem državnih potpora te da stoga nemaju pravni interes za vođenje postupka protiv sporne odluke.

54. Međutim, tim argumentom Komisija mijša, prema mojem mišljenju, pravni interes u postupku pred nacionalnim sudom s pravnim interesom koji je nužan za vođenje postupka pred sudovima Unije. Naime, kao što sam na to podsjetio u više navrata, sukladno sudskoj praksi sudova Unije, pravni interes pretpostavlja da poništenje pobijanog akta može donijeti korist žalitelju. Međutim, istaknuo sam da bi moguće poništenje sporne odluke uklonilo zapreku koja sprječava proširenje tužbe za povrat državnih potpora proglašanih nespojivima koja je u tijeku pred nacionalnim sudom na druge potencijalne korisnike. Upravo to je korist za žalitelje koja dokazuje njihov pravni interes za vođenje postupka protiv sporne odluke.

55. Nasuprot tomu, upravo se pred Tribunalom administratif de Paris (Upravni sud u Parizu), a ne pred sudovima Unije zahtijeva povrat državnih potpora. Međutim, tvrdnja da žalitelji više nemaju pravni interes za povrat navedenih državnih potpora je istovjetna tvrdnji da nemaju više interes voditi nacionalni postupak, što nije na sudu Unije da odlučuje. Iz toga proizlazi da, protivno onomu što je tvrdila na raspravi, upravo Komisija svojim argumentom riskira uvođenje u postupak pred sudovima Unije pretpostavke dopuštenosti tužbe podnesene pred nacionalnim sudom. Taj argument valja stoga odbiti.

56. Što se tiče, kao drugo, argumenta žalitelja da se njihov pravni interes može dokazati činjenicom da bi odluka Tribunala administratif de Paris (Upravni sud u Parizu) u njihovu korist povećala izgleda za uspjeh njihove tužbe za naknadu podnesenu pred trgovačkim sudom, ističem da, neovisno o pitanju njezine dopuštenosti, žalitelji ne pojašnjavaju koja bi bila veza između dviju tužbi koja dokazuje navodno povećanje izgleda za uspjeh tužbe za naknadu štete. U tim okolnostima, taj se argument ne može prihvatiti.

57. U mjeri u kojoj se taj argument treba tumačiti na način da bi se Geodis u slučaju da Tribunal administratif de Paris (Upravni sud u Parizu) odluči oduzeti potporu od njega kao korisnika potpora, možda mogao smatrati odgovornim za štetu koju su pretrpjela društva Mory, on se mijša s argumentacijom koja se odnosi na tužbu za naknadu štete i biti će analiziran u dijelu koji se na nju odnosi.

58. Iz svega prethodno navedenog proizlazi da je Opći sud, time što nije utvrdio da su žalitelji mogli izvući korist od ukidanja sporne odluke u okviru svoje tužbe podnesene Tribunalu administratif de Paris (Upravni sud u Parizu), prema mojem mišljenju počinio pogrešku koja se tiče prava. Stoga, predlažem da se pobijano rješenje ukine.

b) Tužba za naknadu štete podnesena pred Tribunalom de commerce de Paris (Trgovački sud u Parizu)

i) Pobijano rješenje

59. Žalitelji, potom, osporavaju točke 42. do 50. pobijanog rješenja u kojima je Opći sud utvrdio da nisu dokazali da bi poništenje sporne odluke olakšalo tužbu za naknadu štete koju su podnijeli pred Tribunalom de commerce de Paris (Trgovački sud u Parizu) radi solidarne odgovornosti grupe Sernam i Geodisa za štetu koju su im ta društva prouzročila koristeći nezakonite državne potpore. U tom pogledu, Opći sud je utvrdio, s jedne strane, da poništenje sporne odluke ne bi žaliteljima donijelo nikakvu korist vezano za tužbu protiv grupe Sernam, s obzirom na to da je u odluci Sernam 2 već navedeno da su potpore koje je primila grupa Sernam bile nezakonite i nespojive. Stoga, žalitelji su tužbu za naknadu štete mogli podnijeti od donošenja te odluke.

60. S druge strane, što se tiče Geodisa, Opći sud je utvrdio, s obzirom na to da je do preuzimanja imovine grupe Sernam došlo nakon donošenja sporne odluke, da se Geodis ne može smatrati odgovornim za lošu financijsku situaciju žalitelja. Oni nisu čak dokazali niti da bi Geodis već samo na temelju preuzimanja određene imovine grupe Sernam mogao odgovarati na temelju nacionalnog prava za navodnu štetu koju je prouzročila grupa Sernam. Nadalje, Opći sud je utvrdio da društva Mory ne mogu pretrpjeti nikakvu štetu koju bi im prouzročilo preuzimanje imovine grupe Sernam od strane Geodisa s obzirom na to da su prestali obavljati bilo kakvu gospodarsku djelatnost.

ii) Argumenti stranaka

61. Žalitelji ističu da je Opći sud pogrešno utvrdio da tužba za naknadu štete podnesena pri Tribunalu de commerce de Paris (Trgovački sud u Parizu) ne može biti osnova za njihov pravni interes. Kao prvo, ta tužba je pravodobna. Naime, podnošenje tužbe postalo je moguće nakon donošenja odluke Sernam 3 kojom je utvrđeno da su potpore nespojive, s obzirom na to da je odlukama Sernam 1 i 2 dano uvjetno odobrenje. Potom, činjenica da tužba za naknadu štete nije još bila podnesena kada je Općem sudu podnesena tužba za poništenje ne omogućuje donošenje zaključka o nedostatku pravnog interesa. Naime, s jedne strane, ta tužba je izričito najavljena u tužbi Općem sudu i, s druge strane, podnesena je prije donošenja pobijanog rješenja. Osim toga, Opći sud ne smije – radi ispitivanja pravnog interesa za vođenje postupka pred njim – zamijeniti svojom ocjenom ocjenu nacionalnog suda u pogledu osnovanosti tužbe za naknadu štete protiv Geodisa i utvrditi da ta tužba neće imati uspjeha. Tužba protiv Geodisa je, u svakom slučaju, opravdana jer njega, s jedne strane, treba smatrati odgovornim za neprimjenu odluke Sernam 1 i, s druge strane, treba ga smatrati sadašnjim korisnikom nespojivih potpora i, po toj osnovi, dužnikom obveze koja se odnosi na popravljivanje štetnih posljedica nastalih društvima Mory, solidarno sa svim sljedećim korisnicima navedenih potpora i njihovim davateljem. Usto, kada bi sporna odluka bila poništena, žalitelji bi se mogli protiv Geodisa pozivati na doktrinu stjecanja bez osnove. Kada je riječ o argumentu u potporu općenitijeg žalbenog razloga koji je već iznesen Općem sudu, taj argument je u žalbi dopušten.

62. Prema mišljenju Komisije, u svrhu dokazivanja pravnog interesa, nije dovoljno pozivanje na bilo koju buduću ili sadašnju tužbu za naknadu štete podnesenu nacionalnom sudu, bez obzira na mogućnost uspjeha. Sukladno sudskoj praksi, tužitelj mora dokazati stvaran i ozbiljan interes za poništenje koje se zahtijeva u okviru tužbe za naknadu štete (čak i samo moguć) pred nacionalnim sudovima koji, ipak, nije čisto hipotetske naravi. U drugim slučajevima, pravo žalitelja se izvršava, ako su uvjeti ispunjeni, prigovorom nezakonitosti pred nacionalnim sudovima, što omogućuje izbjegavanje upućivanja beskorisnih sporova sudovima Unije. Međutim, u predmetnom slučaju, dokazivanje stvarnog interesa za zahtijevano poništenje očito nije dokazano u prvostupanjskom postupku. Žalitelji su podnijeli tužbu za naknadu štete samo kao odgovor na Komisijin prigovor nedopuštenosti i to više od godinu dana nakon odluke Sernam 3. Argument da se Geodis može smatrati odgovornim za neprimjenu odluke Sernam 1 je novi argument koji je u žalbi nedopušten. Osim toga, očito je da je

neosnovan, jer ta odluka ne nameće obvezu Geodisu, nego Francuskoj Republici. Konačno, argument koji se temelji na stjecanju bez osnove je također očito nedopušten, s obzirom na to da se prvi put ističe u žalbi. U svakom slučaju, u prilog primjeni te doktrine nije podnesen niti jedan ozbiljan argument.

iii) Analiza

63. Da bi žalitelj imao postojeći i stvarni pravni interes pred sudom Unije čija je osnova tužba, osobito za naknadu štete, podnesena nacionalnom sudu, je li nužno da je tu tužbu već podnio u trenutku podnošenja tužbe sudu Unije? Mora li taj žalitelj dokazati – i, ako da, kakva mora biti dokazna snaga tih dokaza – da tužba koju je podnio pred nacionalnim sudom ima izgleda za uspjeh? I do koje točke sud Unije mora – odnosno, može li – ocijeniti izgleda za uspjeh tužbe podnesene nacionalnom sudu kako bi se zaključilo da ona može poslužiti kao osnova za postojeći i stvarni pravni interes u postupku koji se vodi pred njim?

64. To su neka od pitanja postavljenih u ovom dijelu žalbe žalitelja.

65. Radi davanja odgovora na ova pitanja, prema mojem mišljenju, s jedne strane, valja podsjetiti da je sudska praksa okarakterizirala pravni interes kao postojeći i stvarni interes koji se ne može ocijeniti u odnosu na budući i hipotetski događaj³³. S druge strane, smatram korisnim izvršiti analizu sudske prakse, a osobito predmeta u kojima je pravni interes pred sudom Unije ispitan što se tiče povezanosti između tužbe za poništenje i neke druge tužbe. Takva analiza će dati korisne smjernice.

– Analiza sudske prakse: pravni interes i sudske tužbe

66. Analiza relevantne sudske prakse omogućuje identifikaciju tri vrste predmeta.

67. Prva skupina predmeta se tiče slučajeva u kojima je postojanje pravnog interesa ispitan u vezi s podnošenjem tužbe za naknadu štete protiv Unije pred sudovima Unije. U takvim predmetima, prema ustaljenoj sudskoj praksi, tužitelj ima interes zahtijevati poništenje akta koji izravno na njega utječe kako bi sud Unije utvrdio da je u odnosu na njega počinjena nezakonitost, tako da to utvrđenje može služiti kao osnova za *moguću* tužbu za naknadu štete radi prikladnog popravljavanja štete uzrokovane pobijanim aktom³⁴. S tim u vezi, Sud je pojasnio da se očuvanje (i stoga, *a fortiori*, postojanje) pravnog interesa tužitelja mora ocijeniti *in concreto*, vodeći računa osobito o posljedicama navodne nezakonitosti i vrste navodno pretrpljene štete³⁵.

68. Stoga, valja utvrditi da je, prema sudskoj praksi, u ovoj prvoj skupini predmeta, sama *moogućnost* podnošenja tužbe za naknadu štete dovoljna da bi poslužila kao osnova za postojeći i stvarni pravni interes. Nasuprot tomu, u tom slučaju nije uopće nužno da je tužba za naknadu štete već podnesena u trenutku podnošenja tužbe za poništenje.

33 — Vidjeti sudsku praksu navedenu u bilješki 24. *supra*. Opći sud u svojoj ustaljenoj sudskoj praksi pojašnjava tu definiciju i zahtijeva da, ako se interes na koji se poziva žalitelj tiče neke buduće pravne situacije, on treba dokazati da je šteta od te buduće situacije već sad sigurna i da se stoga žalitelj ne može pozivati na buduće i nesigurne situacije kako bi dokazao svoj pravni interes za zahtijevanje poništenja pobijanog akta. U tom pogledu, vidjeti, među ostalim, presudu Sniace/Komisija (T-141/03, EU:T:2005:129, t. 26.). Osim ako griješim, tu formulu Sud nije nikada preuzeo. Pobijano rješenje se izrijeком temelji na toj praksi Općeg suda (vidjeti točku 27. pobijanog rješenja).

34 — Vidjeti, u tom pogledu, presude Suda Könecke Fleischwarenfabrik/Komisija (76/79, EU:C:1980:68, t. 9.); Francuska i dr./Komisija (C-68/94 i C-30/95, EU:C:1998:148, t. 74.); Abdulrahim/Vijeće i Komisija (C-239/12 P, EU:C:2013:331, t. 64.); rješenje Suda Komisija/Provincia di Imperia (C-183/08 P, EU:C:2009:136, t. 30.) i presude Općeg suda Shanghai Excell M&E Enterprise i Shanghai Adeptech Precision/Vijeće (T-299/05, EU:T:2009:72 t. 53. do 55.) i Éditions Odile Jacob/Komisija (T-471/11, EU:T:2014:739, t. 44., trenutno u žalbenom postupku).

35 — Presuda Abdulrahim/Vijeće i Komisija (C-239/12 P, EU:C:2013:331, t. 65.).

69. U tom pogledu, valja još istaknuti da u toj situaciji, s jedne strane, utvrđenje nezakonitosti od strane suda Unije predstavlja nužni preduvjet za tužbu za naknadu štete protiv same Unije i, s druge strane, da u skladu sa sudskom praksom navedenom u točkama 29. i 65. *supra* podnošenje takve tužbe za naknadu štete ne mora, u svakom slučaju, biti čisto hipotetske naravi. Sukladno tome, u predmetu *Socratec/Komisija*³⁶, Opći sud je utvrdio, na temelju više elemenata, da je tužba za naknadu štete protiv Unije na koju se tužitelj pozivao, u tom slučaju, u svrhu dokazivanja svojeg pravnog interesa, čisto hipotetske naravi. Opći sud je stoga zaključio da žalitelj nema pravni interes i, posljedično, da je njegova tužba nedopuštena³⁷.

70. Druga skupina predmeta, koje je sve rješavao Opći sud, i među kojima su predmeti *Sniace/Komisija*³⁸ i *Salvat père & fils i dr./Komisija*³⁹, na koje se Komisija poziva u svojim podnescima, tiče se drugačije situacije⁴⁰. U tim predmetima, naime, tužitelji temelje svoj pravni interes na riziku da treće osobe mogu podnijeti tužbe protiv njih pred nacionalnim sudovima. Opći sud je usvojio pristup prema kojem pravni interes može proizlaziti bilo iz postojanja *utvrđenog rizika* da na pravnu situaciju tužitelja mogu utjecati sudske tužbe, bilo iz postojanja *postojećeg i stvarnog rizika* od tužbi⁴¹.

71. Dok je u predmetima *Sniace/Komisija* i *Salvat otac & sinovi i dr./Komisija*, koje navodi Komisija, Opći sud zaključio da nema utvrđenog rizika, u predmetu *TV2/Danska i dr./Komisija* je, nasuprot tomu, zaključio da takav rizik postoji. Kako bi došao do tog zaključka, Opći sud je osobito uzeo u obzir činjenicu da je, nakon što je njemu podnesena tužba za poništenje, treća osoba uistinu podnijela tužbu za naknadu štete protiv tužitelja kako bi ishodila naknadu navodne štete prouzročene korištenjem predmetnih nezakonitih državnih potpora. Prema mišljenju Općeg suda, podnošenje te tužbe je dokaz postojanja utvrđenog rizika podnošenja takve tužbe⁴².

72. Stoga, valja utvrditi da je, kako za ovu drugu skupinu predmeta tako i za prvu, prema sudskoj praksi, za utvrđivanje pravnog interesa dovoljno da na dan podnošenja tužbe za poništenje sudu Unije postoji rizik od tužbe koji se može odraziti na pravnu situaciju tužitelja vezano za pobijani akt, ako je taj rizik utvrđen, a nije nužno da je tužba već podnesena.

36 — T-269/03, EU:T:2009:211

37 — U ovom predmetu, Opći sud je svoj zaključak o čisto hipotetskoj naravi tužbe za naknadu štete temeljio na činjenici da, kao prvo, ta tužba nije još bila podnesena više godina nakon što je prouzročena navodna šteta, kao drugo, da je na raspravi tužitelj sam priznao tu hipotetsku narav i, kao treće, da je tužitelj istaknuo da njegovi dioničari nisu odobrili podnošenje takve tužbe, čak i u slučaju uspjeha tužbe za poništenje koju je podnio (vidjeti točke 45. do 47. presude *Socratec/Komisija*, navedene u prethodnoj bilješci).

38 — T-141/03, EU:T:2005:129

39 — T-136/05, EU:T:2007:295

40 — U ovu drugu skupinu predmeta spadaju, između ostalog, predmeti *Sniace/Komisija* i *Salvat otac & sinovi i dr./Komisija* navedeni u dvije prethodne bilješke, predmeti koji su doveli do presude *TV2/Danska i dr./Komisija* (T-309/04, T-317/04, T-329/04 i T-336/04, EU:T:2008:457, osobito točke 67. do 82.) i rješenja *Schutzgemeinschaft Milch und Milcherzeugnisse/Komisija* (T-113/11, EU:T:2014:756, vidjeti osobito točke 32. do 34.).

41 — Presude *Sniace/Komisija* (T-141/03, EU:T:2005:129, t. 28.); *Salvat père & fils i dr./Komisija* (T-136/05, EU:T:2007:295, t. 43.) i *TV2/Danska i dr./Komisija* (T-309/04, T-317/04, T-329/04 i T-336/04, EU:T:2008:457, t. 79.)

42 — T-309/04, T-317/04, T-329/04 i T-336/04, EU:T:2008:457, t. 79. do 81.

73. U trećoj skupini predmeta, sud Unije je analizirao pravni interes tužitelja za moguće tužbe koje on može podnijeti nacionalnim sudovima. Tako je u predmetu *Lech-Stahlwerke/Komisija*⁴³ Sud priznao da tužitelj ima pravni interes čija je osnova tužba koju je eventualno mogao podnijeti nacionalnom sudu⁴⁴. U rješenju *First Data i dr./Komisija*⁴⁵, koje se odnosilo na članak 101. UFEU-a, Opći sud je nasuprot tomu osporio pravni interes tužitelja smatrajući da poništenje sporne odluke nije nužno kao osnova njihove moguće tužbe za naknadu štete protiv primatelja negativne odluke o potvrđivanju⁴⁶.

74. Međutim, analiza sudske prakse koju sam izvršio omogućuje, prema mojem mišljenju, da se izvuku određene pouke vezano za mogućnost pozivanja na druge sudske tužbe kao na osnovu za pravni interes za tužbu za poništenje pred sudom Unije.

75. Kao prvo, da bi neka sudska tužba, osobito za naknadu štete, mogla poslužiti kao osnova za pravni interes tužitelja, nije apsolutno nužno da je ta tužba već podnesena u trenutku podnošenja tužbe za poništenje pred sudom Unije. Naime, nužno je da u tom trenutku podnošenje takve tužbe nije čisto hipotetske naravi, nego da postoji utvrđena mogućnost da se takva tužba podnese. Činjenica da je ta tužba podnesena u tijeku postupka smatrana je dokazom takve utvrđene mogućnosti.

76. Kao drugo, nužno je postojanje izravne povezanosti između mogućeg poništenja pobijanog akta Unije i tužbe (osobito, za naknadu štete) na koju se poziva kako bi se dokazao pravni interes za ishođenje poništenja tog akta. Ta izravna povezanost pretpostavlja da je poništenje pobijanog akta nužno da bi utjecalo na pravnu situaciju tužitelja u sudskoj tužbi na koju se poziva. Kao što sam naveo u točki 29. *supra*, na tužitelju je da utvrdi postojanje te izravne povezanosti između mogućeg poništenja akta Unije i utjecaja na njegovu pravnu situaciju.

77. Kao treće, valja utvrditi da se ni u jednom od ispitanih predmeta sud Unije nije upustio u analizu (a još i manje u detaljnu analizu) izgleda za uspjeh tužbe na koju se tužitelj poziva kako bi dokazao pravni interes i to neovisno o tome može li se ta tužba (potencijalno) podnijeti sudu Unije ili nacionalnom sudu. Ni u jednom od tih predmeta sudovi Unije nisu osporili pravni interes na temelju meritorne analize izgleda za uspjeh tužbe na koju se tužitelj poziva.

78. Međutim, pitanje stupnja vjerojatnosti uspjeha tužbe podnesene nacionalnom sudu, koju tužitelj mora dokazati kako bi utvrdio svoj pravni interes i s time povezano pitanje ocjene koju u tom pogledu mora provesti sud Unije, su osjetljiva pitanja. Naime, ona pretpostavljaju odvagivanje između različitih zahtjeva: s jedne strane, zahtjeva da se sudu Unije ne upućuju pitanja čisto teorijske naravi čija rješenja ne mogu proizvoditi pravne posljedice i, s druge strane, zahtjeva za poštovanjem područja nadležnosti suda Unije i nacionalnih sudova.

79. U tom pogledu, iako sud Unije mora, doduše, provjeriti je li tužitelj dokazao stvarni interes za poništenje koje zahtijeva svojom tužbom pred nacionalnim sudovima, ili barem eventualni interes, sud Unije naprotiv, ne treba – niti ne smije – preuzeti ulogu nacionalnog suda u pogledu odlučivanja o osnovanosti te tužbe, kao što to ispravno ističe sama Komisija.

43 — C-111/99 P, EU:C:2001:58

44 — U tom predmetu, tužitelj je pobijao odluku Komisije kojom su prijedlozi financijskih potpora kvalificirani zabranjenim državnim potporama, u okviru kojih se Freistaat Bayern obvezala tužitelju isplatiti 20 milijuna DEM-a. Sud je odbio prigovor nedopuštenosti koji je istaknula Komisija, koji se temeljio na nepostojanju pravnog interesa, nakon što je navedena pokrajina odbila planove restrukturiranja, ističući da nije „isključeno da nadležni nacionalni sud može Freistaatu Bayern naložiti [...] isplatu [tužitelju] iznosa od 20 milijuna DEM-a“ (vidjeti točku 19. rješenja *Lech-Stahlwerke/Komisija*).

45 — T-28/02, EU:T:2005:357

46 — U tom predmetu, Opći sud je smatrao da je uzimanje u obzir, od strane nacionalnog suda kojem je upućena tužba za naknadu štete, ocjene Komisije u pogledu primjenjivosti članka 101. UFEU-a predstavljalo neizvjesnu okolnost, dakle buduću i hipotetske naravi (točke 47. do 51.). Isto tako, u presudi *NBV i NVB/Komisija* (T-138/89, EU:T:1992:95), Opći sud je smatrao da ocjena nacionalnog suda koja je različita od one od Komisije što se tiče uvjeta utjecanja na trgovinu među državama članicama, predviđenog člankom 101. UFEU-a, predstavlja neizvjesnu okolnost (vidjeti točku 33.; međutim, u tom predmetu, čini se da se Opći sud pozivao na mogućnost da treće osobe podnesu tužbu).

80. U tim okolnostima, u skladu s analizom sudske prakse iz točaka 67. do 73. *supra*, smatram da, ako tužitelj dokaže da tužba na koju se poziva u potporu svojeg pravnog interesa nije hipotetske naravi i da postoji izravna povezanost između mogućeg poništenja pobijanog akta Unije i utjecaja na njegovu pravnu situaciju u okviru navedene tužbe, to dostaje za dokazivanje njegova pravnog interesa, osim ako je ta tužba umjetna ili fiktivna ili očito nerealna. Naime, ocjena izgleda za uspjeh tužbe podnesene nacionalnom sudu, čak i samo sumarna, nužno podrazumijeva ispitivanje merituma te tužbe na temelju nacionalnog prava. Međutim, prema mojem mišljenju, ta analiza nije u nadležnosti suda Unije.

81. U tom pogledu, valja još istaknuti da je točno, kao što to Komisija i tvrdi, da moguće odbijanje tužbe za poništenje zbog nedostatka pravnog interesa ostavlja potonjima netaknutom mogućnost da dovedu u pitanje valjanost akta Unije koji je predmet navedene tužbe u okviru zahtjeva za prethodnu odluku, ako naknadno postane očito da zakonitost tog akta nacionalni sud može smatrati odlučujućom za odlučivanje o tužbi koja je u tijeku pred njim. Ta okolnost je usto navedena u sudskoj praksi⁴⁷. Međutim, ta mogućnost ne uskraćuje tužitelju njegovu ovlast da on, ako ima postojeći i stvarni pravni interes, kakav je definiran sudskom praksom⁴⁸, kao i procesnu legitimaciju, mora biti u mogućnosti pobijati akt pred sudovima Unije.

– Primjena u predmetnom slučaju

82. Upravo u svjetlu ovih načela valja analizirati prigovore koje su žalitelji istaknuli protiv pobijanog rješenja. Tako treba provjeriti je li točno da, kao što to smatra Opći sud, poništenje sporne odluke ne može žaliteljima donijeti nikakvu prednost u okviru tužbe za naknadu štete podnesene pred Tribunalom de commerce de Paris (Trgovački sud u Parizu) pa da stoga oni nemaju pravni interes za pokretanje postupka protiv te odluke.

83. U tom pogledu, treba odmah odbiti argument koji ističe Komisija (i koji se navodi u točki 41. pobijanog rješenja) da je ta tužba nepravodobna. Naime, iako tužba za naknadu štete protiv grupe Sernam i Geodisa nije još bila podnesena kada je podnesena tužba za poništenje pred Općim sudom, kao što sam to istaknuo *supra*, ta činjenica, prema sudskoj praksi, nije odlučna. U predmetnom slučaju, nasuprot tomu, valja utvrditi da su žalitelji takvu tužbu naveli u svojoj tužbi. Ta se tužba realizirala tijekom postupka podnošenjem tužbe za naknadu štete pred Tribunalom de commerce de Paris (Trgovački sud u Parizu). U tim okolnostima, mišljenja sam da se ne može smatrati da je ta tužba bila, u trenutku podnošenja tužbe pred Općim sudom, čisto hipotetske naravi⁴⁹. Osim toga, iako je točno da se tužbu za naknadu štete protiv grupe Sernam moglo ranije podnijeti, tužbu za naknadu štete protiv Geodisa se ipak nije moglo podnijeti sve dok potonji nije stekao imovinu grupe Sernam, što se sasvim sigurno dogodilo nakon donošenja sporne odluke, kao što to ističe i sam Opći sud u točki 44. pobijanog rješenja.

84. Potom, s obzirom na to da se tužba za naknadu štete pred Tribunalom de commerce de Paris (Trgovački sud u Parizu) odnosi solidarno na grupu Sernam i Geodis, Opći sud je razlikovao štetu koju je grupa Sernam navodno prouzročila žaliteljima i onu koju je navodno prouzročio Geodis.

85. Što se tiče, kao prvo, naknade navodne štete koju je grupa Sernam prouzročila žaliteljima zbog koristi koje proizlaze iz dodjeljivanja državnih potpora, slažem se s analizom Općeg suda iz točke 43. pobijanog rješenja po kojoj poništenje sporne odluke ne može donijeti žaliteljima u tom pogledu nikakvu prednost. Naime, odluke Sernam 2 i Sernam 3 su već utvrdile da je Sernam grupa primila nezakonite i nespojive potpore te su mogle poslužiti kao osnova za tužbu za naknadu štete protiv grupe Sernam. Nasuprot tomu, sporna odluka se tiče isključivo pitanja ima li gospodarskog kontinuiteta

47 — Vidjeti, primjerice, presude NBV i NVB/Komisija (T-138/89, EU:T:1992:95, t. 33.); Sniace/Komisija (T-141/03, EU:T:2005:129, t. 40.) i rješenje First Data i dr./Komisija (T-28/02, EU:T:2005:357, t. 51.).

48 — Vidjeti točke 28. i 29. *supra*.

49 — S druge strane, nijedan element iz spisa ne dokazuje Komisijinu tezu da je tužba umjetna jer da je podnesena isključivo kao odgovor na njezin prigovor nedopuštenosti.

između grupe Sernam i Geodisa. U tim okolnostima, valja utvrditi da se na nju ne može pozivati u potporu moguće odgovornosti grupe Sernam. Njezino poništenje ne povlači nikakve posljedice u tom pogledu. Drugim riječima, ne postoji nikakva izravna povezanost između poništenja sporne odluke i tužbe za naknadu štete protiv grupe Sernam⁵⁰.

86. Kao drugo, što se tiče naknade navodne štete koju je Geodis prouzročio žaliteljima, Opći sud je isključio mogućnost da je Geodis odgovoran za lošu financijsku situaciju žalitelja i da je on uzrok otvaranja njihova stečaja⁵¹. Potom, presudio je da žalitelji nisu utvrdili da je Geodis samim tim što je preuzeo određenu imovinu grupe Sernam mogao teorijski odgovarati na temelju nacionalnog prava za navodnu štetu koju je grupa Sernam prouzročila žaliteljima⁵². Na kraju, utvrdio je da društva Mory ne mogu pretrpjeti nikakvu štetu koju bi im prouzročilo Geodis, s obzirom na to da su prestali obavljati bilo kakvu gospodarsku djelatnost od otvaranja stečaja.

87. Međutim, prema mojem mišljenju, takva utvrđenja Općeg suda su blizu – odnosno, barem djelomično, pripadaju – ocjeni merituma tužbe koja je u tijeku pred nacionalnim sudom, koju sud Unije nije ovlašten provesti, kao što sam i istaknuo u točki 80. *supra*. Temeljno pitanje u svrhu utvrđivanja imaju li žalitelji pravni interes ili nemaju nije pitanje je li Geodis odgovoran ili nije za navodnu štetu koju su žalitelji pretrpjeli, s obzirom na to da je to na nacionalnom sudu da utvrdi.

88. Kada je utvrđeno da tužba nije očito nerealna⁵³, relevantno pitanje je ustvari pitanje ocjene jesu li žalitelji u dovoljnoj mjeri dokazali postojanje izravne povezanosti između mogućeg poništenja sporne odluke i tužbe za naknadu štete podnesene protiv Geodisa i na koju se pozivaju u potporu svojeg pravnog interesa, na način da njezino poništenje može donijeti žaliteljima prednost u postupku povodom navedene tužbe. U tom pogledu, žalitelji su istaknuli dva argumenta.

89. Što se tiče, ponajprije, argumenta da je tužba protiv Geodisa opravdana jer je on odgovoran za neprimjenu odluke Sernam 1, neovisno o pitanju dopuštenosti tog argumenta valja utvrditi da se tiče činjenice utvrđene u odluci Sernam 2 koja nema veze sa spornom odlukom. Dakle, ta činjenica ne može ustanoviti nikakvu povezanost između mogućeg poništenja sporne odluke i tužbe za naknadu štete. Taj argument stoga nije relevantan.

90. Potom, žalitelji tvrde da se Geodis treba smatrati sadašnjim korisnikom nespojivih potpora i, stoga, dužnikom obveze koja se odnosi na popravljane štetnih posljedica nastalih društvima Mory, solidarno s drugim korisnicima i davateljima potpora. Ta teza je srž tužbe podnesene Tribunalu de commerce de Paris (Trgovački sud u Parizu), kojom žalitelji od nacionalnog suda zahtijevaju da presudi da je Geodis (i drugi prethodni korisnici i davatelji potpora) koristeći nespojive državne potpore počinio pogrešku i da ga se treba smatrati odgovornim za štetne posljedice proizašle iz te pogreške.

91. U tom pogledu, već je u više navrata istaknuto da je Komisija u spornoj odluci utvrdila, isključujući postojanje gospodarskog kontinuiteta između grupe Sernam i Geodisa, da se ne može smatrati da je Geodis, zbog preuzimanja imovine grupe Sernam primio potpore dodijeljene toj grupi. Međutim, iako nije potrebno analizirati osnovu te tužbe u nacionalnom pravu, smatram da taj zaključak koji se nalazi u spornoj odluci može ugroziti tužbu koju su žalitelji podnijeli protiv Geodisa jer on uklanja premisu koja je osnova te tužbe, a to je da se Geodis može smatrati korisnikom državnih potpora dodijeljenih grupi Sernam. Osim toga, kao što sam istaknuo u točkama 49. do 51. *supra*, ta odluka je obvezujuća za nacionalni sud.

50 — Vidjeti točku 76. *supra*.

51 — Točke 44. do 46. pobijanog rješenja

52 — Točka 47. pobijanog rješenja

53 — Vidjeti točku 80. *supra*.

92. Iz toga proizlazi da poništenje sporne odluke može proizvesti učinke za tužbu za naknadu štete podnesenu pred Tribunalom de commerce de Paris (Trgovački sud u Parizu). Dakle, postojanje te tužbe, prema mojem mišljenju, može biti dokaz pravnog interesa žalitelja za vođenje postupka protiv sporne odluke. Stoga je Opći sud nepriznavanjem takvog interesa čija je osnova navedena tužba počinio pogrešku koja se tiče prava.

93. Naposljetku, žalitelji tvrde da njihov pravni interes opravdava činjenica da, u slučaju poništenja odluke, oni mogu pred Tribunalom de commerce de Paris (Trgovački sud u Parizu) iznijeti dodatni argument koji se temelji na načelu stjecanja bez osnove⁵⁴. Komisija tvrdi da je riječ o novom argumentu koji je istaknut prvi put i da je stoga nedopušten u žalbi.

94. Međutim, ne ulazeći u detaljnija razmatranja ovog pitanja, s obzirom na to da sam već imao priliku istaknuti da je razlika između novog argumenta (dopuštenog) i novog razloga (nedopuštenog) „osjetljivo“ pitanje⁵⁵, ovdje je dovoljno podsjetiti da, prema sudskoj praksi, stranka u načelu ne može prvi put pred Sudom istaknuti novi razlog koji nije istaknula pred Općim sudom. Međutim, novi argument kojim se samo razvija ili proširuje argumentacija iznesena pred Općim sudom ne predstavlja novi razlog, već se mora smatrati zakonitim produženjem razloga iznesenog u ranijoj fazi postupka te je stoga dopušten⁵⁶.

95. U konkretnom predmetu, žalitelji su tvrdili, odgovarajući na prigovor nedopuštenosti koji je Komisija istaknula pred Općim sudom, da imaju pravni interes za poništenje sporne odluke zbog izravnog utjecaja koji bi ta odluka imala na tužbu za naknadu štete koju su podnijeli pred Tribunalom de commerce de Paris (Trgovački sud u Parizu). Nesporno je da u prvostupanjskom postupku nisu nikada spomenuli načelo stjecanja bez osnove.

96. Međutim, iako nije potrebno provjeriti je li podnošenje takve tužbe pred nacionalnim sudom dopušteno u okviru tužbe koja je u tijeku, smatram da tužba koja se temelji na stjecanju bez osnove počiva na različitom pravnom temelju od tužbe za naknadu štete.

97. Prema mojem mišljenju, za argumentaciju koju žalitelji iznose da se njihov interes za poništenje sporne odluke može temeljiti na tužbi različitoj od one koja je navedena u prvostupanjskom postupku se ne može smatrati da je dio tužbenog razloga već istaknutog pred Općim sudom. Iz toga proizlazi da takva argumentacija predstavlja novi razlog, na temelju kojeg nije moguće ocijeniti zakonitost analize Općeg suda. Stoga je takva argumentacija nedopuštena u okviru žalbe.

98. U skladu sa svime prethodno navedenim, smatram da drugi dio žalbe treba prihvatiti i da, prema tome, pobijano rješenje treba ukinuti.

2. Prvi i četvrti dio prvog žalbenog razloga: svojstvo zainteresirane stranke i priroda pobijane odluke

99. Prvi i četvrti dio prvog žalbenog razloga se trebaju, prema mojem mišljenju, zajedno analizirati s obzirom na to da se pojedini dijelovi argumentacije koju su iznijeli žalitelji u tim dijelovima preklapaju, osobito što se tiče pitanja kvalifikacije sporne odluke. U ova dva dijela, žalitelji obuhvaćaju točke 29. do 35. i 55. do 58. pobijanog rješenja i tvrde da je Opći sud počinio više pogrešaka koje se tiču prava kao i povreda njihovih prava.

54 — U konkretnom slučaju, prema mišljenju žalitelja, oni su na gubitku s obzirom na to da im se smanjio opseg posla zato što je Sernam ostao na tržištu zahvaljujući nespojivim potporama i Geodis se nauštrb njih obogatio s obzirom na to da je preuzeo aktivnosti Sernama koji je primio nezakonite potpore kao što je preuzeo i njihov opseg posla.

55 — Vidjeti moje mišljenje u predmetu Areva i dr./Komisija (C-247/11 P i C-253/11 P, EU:C:2013:579, t. 110. do 116. i navedenu sudsku praksu). S tim u vezi, već sam istaknuo da se prigovor koji se temelji na pravnoj osnovi različitoj od razloga iznesenih pred Općim sudom mora smatrati novim razlogom koji se stoga mora proglasiti nedopuštenim, dok prigovor iznesen u svrhu potpore razlogu koji je već istaknut pred Općim sudom može predstavljati dopušteni argument (vidjeti, osobito, točke 112. i 113. i navedenu sudsku praksu).

56 — Vidjeti sudsku praksu navedenu u točkama 110. do 116. mojeg mišljenja u predmetu Areva i dr./Komisija (C-247/11 P i C-253/11 P, EU:C:2013:579).

a) Pobijano rješenje

100. U točkama 29. do 35. pobijanog rješenja Opći sud je odbio argument žalitelja prema kojem je sudjelovanje jednog od njih u upravnom postupku koji je doveo do odluke Sernam 3 dalo pravni interes za vođenje postupka protiv sporne odluke. Opći sud je, ponajprije, istaknuo da se čini da je taj argument više pokušaj dokazivanja procesne legitimacije nego pravnog interesa. Potom, zauzeo je stav, a sukladno sudskoj praksi, da za utvrđivanje svoje procesne legitimacije žalitelji moraju dokazati da sporna odluka može značajno utjecati na njihov položaj na tržištu, što nije bilo moguće, s obzirom na to da društva Mory nisu obavljala djelatnosti nakon otvaranja stečaja. Naposljetku, Opći sud je spornu odluku, pozivajući se na opću strukturu postupka nadzora državnih potpora i, osobito, na članak 14. Uredbe (EZ) br. 659/1999⁵⁷, kvalificirao kao odluku o utvrđivanju načina povrata nezakonitih i nespojivih potpora, a to je pitanje koje se tiče isključivo Komisije i predmetne države članice.

101. U točkama 55. do 58. pobijanog rješenja Opći sud je odbio argument da je Komisija u spornoj odluci implicitno odbacila mogućnost pokretanja službenog istražnog postupka i tako oduzela žaliteljima postupovno pravo na uključivanje u svojstvu intervenijenta radi podnošenja svojih očitovanja. Opći sud je, s tim u vezi, presudio, s jedne strane, da je na žaliteljima, ako žele da Komisija pokrene službeni istražni postupak, da takav zahtjev podnesu, a ne da pobijaju odluku koja se time što obuhvaća pitanje načina povrata nezakonitih i nespojivih potpora tiče odnosa između Komisije i predmetne države članice. S druge strane, prema mišljenju Općeg suda, Komisija se nije u spornoj odluci izjasnila o mogućem postojanju i spojivosti potpora na temelju članka 108. UFEU-a, nego je samo odgovorila na pitanje koje su postavila francuska tijela vlasti hoće li se obveza povrata potpora koja je naložena grupi Sernam odlukom Sernam 2 proširiti na njihove eventualne preuzimatelje, Geodis i BMV.

b) Argumenti stranaka

i) Argumenti žalitelja

102. U prvom dijelu svojeg prvog žalbenog razloga, koji obuhvaća točke 29. do 35. pobijanog rješenja, žalitelji tvrde, kao prvo, da Opći sud sam sebi proturječi kada se da bi mogao osporavati postojanje pravnog interesa pozvao na sudsku praksu prema kojoj tužitelj mora uvijek dokazati da odluka o spojivosti državne potpore može utjecati na njegov položaj na tržištu, a potom je naveo da se Komisija u spornoj odluci nije izjasnila o mogućem postojanju i spojivosti potpora s člankom 108. UFEU-a.

103. Kao drugo, pristup Općeg suda, koji je iz članka 14. Uredbe br. 659/1999 zaključio da se pitanje povrata nespojivih potpora tiče isključivo Komisije i predmetne države članice na koju se povrat odnosi, doveo bi do toga da bilo koja druga stranka, osim te države članice, ne bi načelno imala pravni interes za vođenje postupka protiv odluke o načinu povrata potpora. Takav bi pristup proturječio odredbama članka 263. četvrtog stavka UFEU-a, prema kojima svaka osoba može pokrenuti postupke protiv odluke koja se izravno i osobno odnosi na nju.

104. Kao treće, Opći sud i dalje održava na snazi nejasnoće oko kvalifikacije sporne odluke kako bi se izbjegla situacija u kojoj bi postalo jasno da nije usvojio isti pristup koji je primijenio u presudi Ryanair/Komisija⁵⁸, u kojoj je riječ o situaciji istovjetnoj onoj iz sporne odluke.

57 — Uredba Vijeća od 22. ožujka 1999. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka [108. UFEU-a] (SL L 83, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 4., str. 16.).

58 — T-123/09, EU:T:2012:164; presuda koju je Sud potvrdio (C-287/12 P, EU:C:2013:395)

105. U četvrtom dijelu svojeg prvog žalbenog razloga, koji obuhvaća točke 55. do 58. pobijanog rješenja, žalitelji ponajprije ističu da, protivno onomu što je tvrdio Opći sud, iz spisa proizlazi da su kontaktirali Komisiju u vezi s postojanjem opasnosti da preuzimanje imovine grupe Sernam od strane Geodisa predstavlja novi prijenos nezakonitih potpora i da, stoga, postoji rizik od zaobilaženja odluke Sernam 3. Usvojivši spornu odluku Komisija je odbila otvoriti postupak dubinskog ispitivanja u pogledu zlorabe u vezi s primjenom odluke Sernam 3 te je povrijedila postupovna prava žalitelja, oduzimajući im njihovo pravo na podnošenje očitovanja na uvjete prijenosa imovine na Geodis koji je primio nezakonite potpore. Prema mišljenju žalitelja, ta situacija odgovara u potpunosti situaciji analiziranoj u predmetu Ryanair/Komisija⁵⁹. Isto kao i u tom predmetu je, naime, žaliteljima spornom odlukom oduzeta mogućnost dubinskog ispitivanja, iako se u ovom predmetu ispitivanje ne bi odnosilo na nove potpore, nego na zlorabu u vezi s primjenom odluke Sernam 3.

106. Potom, žalitelji osporavaju Komisijinu kvalifikaciju sporne odluke kao odluke *sui generis* i prigovaraju to što je Opći sud izbjegao izjasniti se o tome odnosi li se sporna odluka na njih osobno kako ne bi morao dati odgovor na pitanje te kvalifikacije. Osporavaju također kvalifikaciju sporne odluke - u točki 33. pobijanog rješenja – kao odluke o načinu povrata državnih potpora. Pitanje koje postavlja sporna odluka nije jesu li Geodisu dodijeljene nove potpore, nego jesu li uvjeti pod kojima je trebalo provesti Geodisovo preuzimanje imovine Sernama predstavljali pravilnu primjenu odluke Sernam 3 (izostanak gospodarskog kontinuiteta koji podrazumijeva izostanak stalne koristi od državnih potpora) ili, naprotiv, zlorabu u vezi s primjenom te odluke (odnosno zaobilaženje od strane francuskih tijela vlasti). Moguće je kombinirati članke 14. i 16. Uredbe br. 659/1999 i način povrata nespojive potpore kvalificirati kao zaobilaženje obveze povrata i, stoga, kao zlorabu u vezi s primjenom te odluke u smislu članka 16. navedene uredbe.

107. Naposljetku, prema mišljenju žalitelja, razlozi Općeg suda za odobrenje, iako su bili u stečaju, njihova uključivanja u svojstvu intervenijenta u potporu Komisijina zahtjeva u tužbi koju je podnio SNCF protiv odluke Sernam 3⁶⁰ dokazuju njihov pravni interes u ovom postupku koji se odnosi na odluku koja je produženje odluke Sernam 3.

ii) Argumenti Komisije

108. Što se tiče prvog i četvrtog dijela, Komisija ponajprije tvrdi da se argumenti žalitelja odnose na njihovu procesnu legitimaciju, a ne na njihov pravni interes. Ti argumenti stoga ne mogu dokazati pravni interes za vođenje postupka protiv sporne odluke. To je još i više slučaj s prvim dijelom, s obzirom na to da svojstvo zainteresirane stranke na temelju prvih odluka ne dovodi nužno do svojstva zainteresirane stranke na temelju kasnije odluke, s obzirom na to da se situacija operatora može, usto, izmijeniti tijekom vremena. Što se tiče četvrtog dijela, u njemu je zanemaren stečaj društava Mory do kojeg je došlo prije podnošenja njihove tužbe za poništenje. Međutim, s obzirom na to da ta društva nisu bila u tržišnoj utakmici sa Sernamom i Geodisom, prema mišljenju Komisije teško je utvrditi koja korist može žaliteljima donijeti eventualno poništenje sporne odluke.

109. Potom, svojstvo zainteresirane stranke je relevantno samo ako žalitelji zahtijevaju poništenje odluke koja je donesena nakon prethodne faze ispitivanja na temelju koje je Komisija odlučila da neće isticati prigovore protiv prijavljene mjere. Međutim, sporna odluka ne predstavlja takvu odluku. Naime, Komisija je već donijela konačnu odluku, odluku Sernam 3, u kojoj se izjasnila o postojanju potpora isplaćenih Sernamu, o njihovoj nespojivosti i njihovu povratu. Sporna odluka je, ustvari, odraz lojalne suradnje između države članice i Komisije što se tiče načina povrata. Općenito, pitanja analogna onima koja su postavila francuska tijela vlasti se rješavaju jednostavnim izmjenom pisama između Komisijinih službi i nacionalnih tijela vlasti.

59 — Vidjeti bilješku 58. *supra*.

60 — Rješenje SNCF/Komisija (T-242/12, EU:T:2014:313)

110. Naposljetku, ako se treba smatrati da sporna odluka nije jednostavni izraz postupka lojalne suradnje, ona se može smatrati samo konačnom odlukom. U konkretnom slučaju, ona je nužno u vezi s odlukom Sernam 3 koja je konačna odluka i čiji je ona, na neki način, akcesorni dio i izravna nadopuna. Žalitelji moraju stoga dokazati da sporna odluka značajno utječe na njihov položaj na tržištu, a ne samo da su povrijeđena njihova postupovna prava.

111. U tom pogledu, ovaj predmet je različit od predmeta Ryanair/Komisija⁶¹. Suprotno tom predmetu, u konkretnom slučaju, Komisija nije pozvana da se izjasni o tome predstavlja li namjeravani prijenos potporu, s obzirom na to da je bila riječ o prijenosu imovine privatne osobe čiji država nije više bila dioničar i Komisija se nije izjasnila o činjenici je li se stjecatelj ponio ili nije kao privatni operator na gospodarskom tržištu. Potom, sporna odluka se ne može smatrati ni odlukom koja je donesena na temelju članka 16. Uredbe br. 659/1999.

c) Analiza

112. I pobijano rješenje i argumentacija žalitelja koja se tiče dvaju dijelova o kojima je riječ miješaju argumente koji se odnose na procesnu legitimaciju i na pitanje dokaza postojanja pravnog interesa. Već sam naveo da je riječ o različitim uvjetima za dopuštenost⁶².

113. U tim uvjetima, valja podsjetiti da je Opći sud tužbu proglasio nedopuštenom zbog nedostatka pravnog interesa tužitelja⁶³ i da se prvi razlog ove žalbe temelji na pogreškama koje se tiču prava glede utvrđivanja nepostojanja pravnog interesa. Stoga prigovore koji su istaknuti u dva dijela koji se ovdje analiziraju treba analizirati s gledišta pravnog interesa.

i) Prvi dio

114. U prvom dijelu prvog žalbenog razloga, žalitelji osporavaju zaključak Općeg suda da status zainteresirane stranke jednog među njima tijekom upravnog postupka koji je doveo do odluke Sernam 3 ne opravdava njihov pravni interes za vođenje postupka protiv sporne odluke.

115. Međutim, neovisno od rasuđivanja Općeg suda iz točaka 31. do 33. pobijanog rješenja u svrhu dokazivanja tog zaključka, koje se, s jedne strane, tiče procesne legitimacije i, s druge strane, sadržava prema mojem mišljenju pogrešna utvrđenja na koja ću se vratiti malo kasnije, smatram da zaključak do kojeg je došao Opći sud sam po sebi ne sadržava pogrešku.

116. Naime, iako u području državnih potpora svojstvo zainteresirane stranke u postupku koji je doveo do donošenja neke odluke može biti relevantna činjenica za utvrđivanje pravnog interesa⁶⁴, ono nužno ne podrazumijeva, samo po sebi, da postoji interes za poništenje odluke donesene na kraju navedenog postupka, a još manje interes za poništenje odluke koja je, čak i ako je povezana s onom prvom, različita odluka. Kao što sam istaknuo u točki 28. *supra*, u svrhu utvrđivanja pravnog interesa nužno je dokazati da poništenje pobijanog akta može donijeti, samo po sebi, korist žalitelju. Međutim, sama činjenica da je imao svojstvo zainteresirane stranke u upravnom postupku ne podrazumijeva, sama po sebi, da će poništenje donijeti takvu prednost.

61 — Vidjeti bilješku 58. *supra*.

62 — Vidjeti točke 23. do 30. *supra*.

63 — Vidjeti točku 59. pobijanog rješenja.

64 — Osobito, u slučajevima odluka o neospornosti na temelju članka 4. stavka 3. Uredbe br. 659/1999. Vidjeti presude Cook/Komisija (C-198/91, EU:C:1993:197, t. 23.); Matra/Komisija (C-225/91, EU:C:1993:239, t. 17.) i Komisija/Kronoply i Kronotex (C-83/09 P, EU:C:2011:341, t. 47. i 48. i navedenu sudsku praksu).

117. S tim u vezi, argument žalitelja naveden u točki 102. *supra* i koji se temelji na navodnoj proturječnosti u rasuđivanju Općeg suda je, prema mojem mišljenju, bespredmetan s obzirom na to da se sudska praksa koju Opći sud navodi u točki 31. pobijanog rješenja tiče procesne legitimacije, a ne pravnog interesa. Stoga, čak i da postoji proturječnost u rasuđivanju Općeg suda, to nema nikakav utjecaj na ispravan zaključak do kojeg je došao. Isto tako, argumenti žalitelja koji se temelje na presudi Ryanair/Komisija⁶⁵ čine mi se bespredmetnim u kontekstu prvog dijela. Naime, razmatranja iz te presude glede dopuštenosti zahtjeva za poništenjem se tiču procesne legitimacije, a ne pravnog interesa. Međutim, priznavanjem dopuštenosti tužbe Ryanaira, i Opći sud i Sud su implicitno priznali postojanje njegova pravnog interesa, tako da eventualna sličnost između tih predmeta može biti relevantna. Vratit ću se na to pitanje *infra*, u analizi četvrtog dijela, u okviru koje analize ću obraditi također argument naveden u točki 103. *supra*, čiji odgovor podrazumijeva pitanje kvalifikacije sporne odluke⁶⁶.

118. Iz prethodnih razmatranja proizlazi da, prema mojem mišljenju, prvi dio prvog žalbenog razloga treba odbiti.

ii) Četvrti dio

119. U okviru četvrtog dijela prvog žalbenog razloga žalitelji osporavaju analizu Općeg suda u kojoj je on zanijskao njihov pravni interes za vođenje postupka protiv sporne odluke, time što je odbio njihov argument da je Komisija tom odlukom implicitno odbacila mogućnost otvaranja službenog istražnog postupka, čime je žaliteljima uskratila mogućnost korištenja postupovnog prava na uključivanje u svojstvu intervenijenta kako bi mogli podnijeti svoja očitovanja. Oni također osporavaju Komisijinu kvalifikaciju sporne odluke kao odluke *sui generis*⁶⁷, kao i kvalifikaciju Općeg suda da je riječ o odluci o načinu povrata državnih potpora koja se tiče isključivo Komisije i zainteresirane države članice⁶⁸.

120. Međutim, ako se spornu odluku ustvari treba kvalificirati kao odluku kojom se odbija otvaranje službenog istražnog postupka, kao što to predlažu žalitelji, njezino poništenje bi moglo dovesti do situacije da oni – pod uvjetom da na to imaju pravo kao zainteresirane stranke, što je pitanje za sebe – sudjeluju u eventualnom službenom istražnom postupku. U takvom slučaju, poništenje sporne odluke može stoga, barem potencijalno, donijeti korist žaliteljima, odnosno uspostavu njihovih postupovnih prava. U tom slučaju, ne može se stoga isključiti da oni mogu imati pravni interes za vođenje postupka protiv sporne odluke.

121. Stoga se postavlja pitanje pravne kvalifikacije sporne odluke.

– Odluke o gospodarskom kontinuitetu i sudska praksa

122. Odluka iste vrste kao sporna odluka, koja se tiče *isključivo* pitanja postojanja gospodarskog kontinuiteta nije još uvijek, osim ako griješim, analizirana u sudskoj praksi. Postoji, nasuprot tomu, više slučajeva u kojima je Komisija ispitivala to pitanje⁶⁹.

65 — Vidjeti bilješku 58. *supra*.

66 — Vidjeti točke 126. do 128. i 144. i točku 139. *infra*.

67 — Vidjeti točku 51. sporne odluke.

68 — Vidjeti točke 33. i 56. pobijanog rješenja.

69 — Valja istaknuti da je trenutno u tijeku više predmeta pred Općim sudom koji se tiču odluka u kojima je Komisija analizirala postojanje gospodarskog kontinuiteta između korisnika državnih potpora i preuzimatelja njihove imovine. Upućujem osobito, s jedne strane, na predmete Larko/Komisija (T-412/14) i Larymnis Larko/Komisija (T-576/14), koji se tiču Odluke Komisije od 27. ožujka 2014. [SG – Greffe (2014) D/4621/28-3-2014] upućene Helenskoj Republici u vezi s državnim potporom u korist dioničkog društva imena „Geniki Metallleftiki kai Metallourgiki Anonymi Etaireia NEA LARKO“ (NOVI LARKO) i, s druge strane, na predmete Italija/Komisija (T-673/14); Sea/Komisija (T-674/14) i Airport Handling/Komisija (T-688/14), koji se svi tiču Odluke Komisije C (2014) 4537 *final* od 9. srpnja 2014., objavljene 10. srpnja 2014. o osnivanju društva Airport Handling SpA od strane društva SEA SpA. Međutim, naravno da se ne mogu izjašnjavati o tim predmetima koji su u tijeku, ali ću ih svejedno uzeti u obzir prilikom izrade moje analize.

123. U predmetu *Seleco*, koji je doveo do presude Italija i SIM 2 Multimedia/Komisija⁷⁰, Komisija je utvrdila postojanje gospodarskog kontinuiteta između korisnika nespojivih državnih potpora (u predmetnom slučaju, *Seleco SpA*) i preuzimatelja imovine tog društva (*Multimedia*). To je učinjeno u odluci⁷¹ u kojoj je utvrđeno da postoje nespojive državne potpore, donesenoj nakon otvaranja službenog istražnog postupka na temelju članka 108. drugog stavka UFEU-a⁷².

124. Isto tako, u predmetu *Olympic Airlines*⁷³ Komisija je utvrdila postojanje gospodarskog kontinuiteta između korisnika potpora koje su u ranijoj odluci proglašene nezakonitima i nespojivima (donesenoj 2002.)⁷⁴ i preuzimatelja njegove imovine. Kao i u predmetu *Seleco*, to je utvrđeno u odluci donesenoj nakon otvaranja službenog istražnog postupka⁷⁵. Međutim, u toj istoj odluci Komisija je, među ostalim, utvrdila da je nova državna potpora dodijeljena preuzimatelju imovine⁷⁶. Upravo tijekom analize postojanja nove državne potpore preuzimatelju imovine utvrđeno je postojanje gospodarskog kontinuiteta. S tim u vezi, Komisija je zaključila da je novi zasebni pravni subjekt koji je preuzeo imovinu ranijeg korisnika osnovan radi zaobilaženja obveze povrata kako bi se izbjegao povrat potpora proglašanih nezakonitima i nespojivima Odlukom iz 2002⁷⁷.

125. Valja još istaknuti da je, u tom predmetu, pitanje mogućeg zaobilaženja obveze povrata potpora uz pomoć pravne konstrukcije razmotreno u odluci o otvaranju postupka⁷⁸ u okviru analize drugih mjera koje mogu predstavljati državne potpore. U toj odluci Komisija je izrazila ozbiljne sumnje u mogućnost da osnivanje društva koje je preuzelo imovinu predstavlja samo po sebi državnu potporu⁷⁹.

126. Potom, pitanje postojanja gospodarskog kontinuiteta se postavilo u slučaju *Alitalia*, koji je doveo do presuda Općeg suda i Suda *Ryanair/Komisija*⁸⁰, na koju se žalitelji u više navrata pozivaju.

127. U tom predmetu, Komisija je u prvoj odluci⁸¹, donesenoj nakon službenog istražnog postupka, utvrdila da je *Alitaliji* dodijeljena nespojiva potpora te je zahtijevala da joj se ona oduzme. Potom, u drugoj odluci, donesenoj isti dan kada i prva, Komisija je⁸² nakon prijave talijanskih tijela vlasti, ispitala mjeru koja se tiče prodaje imovine *Alitalie*. S tim u vezi, utvrdila je, s jedne strane, da postupak prodaje te imovine ne dovodi do dodjeljivanja potpore stjecateljima⁸³ i, s druge strane, da

70 — C-328/99 i C-399/00, EU:C:2003:252

71 — Odluka Komisije 2000/536/EZ od 2. lipnja 1999. o državnoj potpori koju je Italija dodijelila *Selecu SpA* (SL 2000., L 227, str. 24.; vidjeti osobito točke 116. do 120.). U presudi navedenoj u prethodnoj bilješci Sud je djelomično poništio tu odluku zbog povrede obveze obrazlaganja.

72 — Ranije članak 88. stavak 2. UEZ-a

73 — U ovom predmetu, sud Unije je donio više presuda. One koje se nas tiču su, s jedne strane, presuda Grčka i dr./Komisija (T-415/05, T-416/05 i T-423/05, EU:T:2010:386) koja se odnosi na tužbu za poništenje Odluke Komisije C (2005) 2706 *final* od 14. rujna 2005. o državnim potporama u korist *Olympiaki Aeroporia Ypiresies AE* [C 11/2004 (ex NN 4/2003) – *Olympiaki Aeroporia* – Restrukturiranje i privatizacija] i, s druge strane, presuda Komisija/Grčka (C-415/03, EU:C:2005:287) koja se odnosi na tužbu protiv Hелenske Republike zbog propuštanja obveze povrata nezakonitih i nespojivih potpora iz Odluke Komisije 2003/372/EZ od 11. prosinca 2002. o potpori koju je Grčka dodijelila *Olympic Airwaysu* (SL 2003., L 132, str. 1.).

74 — Odluka 2003/372 (vidjeti prethodnu bilješku)

75 — Odluka C (2005) 2706 *final* (vidjeti bilješku 73.)

76 — *Ibidem*, članak 1.

77 — Vidjeti točke 178. do 183. Odluke C (2005) 2706 *final*.

78 — Odluka Komisije od 16. ožujka 2004., državna potpora C 11/04 – *Olympic Airways* (SL C 192, str. 2.)

79 — Osim toga, u tom istom kontekstu Komisija je spomenula da je pokrenula postupak zbog povrede koji je doveo do presude Komisija/Grčka (C-415/03, EU:C:2005:287), u kojoj je Sud utvrdio da je riječ o operaciji koja ima za cilj zaobilaženje povrata potpora (vidjeti točke 33. i 34. navedene presude).

80 — T-123/09, EU:T:2012:164 i C-287/12 P, EU:C:2013:395

81 — Odluka Komisije 2009/155/EZ od 12. studenoga 2008. u vezi zajma od 300 milijuna eura od strane Italije kompaniji *Alitalia* C 26/08 (ex NN 31/08) (SL 2009., L 52, str. 3.)

82 — Odluka Komisije C (2008) 6745 *final* od 12. studenoga 2008. o državnoj potpori N 510/2008 – Italija – Prodaja imovine aviokompanije *Alitalia*

83 — Točke 92. do 127. Odluke C (2008) 6745 *final*

prijenos navedene imovine u tom postupku ne podrazumijeva da između Alitalie i stjecatelja njezine imovine postoji gospodarski kontinuitet⁸⁴. Komisija je iz toga zaključila da prijavljena mjera, kako je izmijenjena obvezama koje su preuzela talijanska tijela vlasti, ne predstavlja potporu, ako te obveze budu potpuno ispoštovane.

128. Prilikom ispitivanja dopuštenosti tužbe koju je Ryanair, tržišni takmac Alitalije, podnio protiv prve i druge odluke, Opći sud je smatrao da je druga pobijana odluka donesena nakon prethodne faze ispitivanja, na temelju članka 4. stavka 2. Uredbe br. 659/1999, u kojoj je Komisija utvrdila da prijavljena mjera ne predstavlja potporu i da je Komisija tom odlukom implicitno odbila otvoriti službeni istražni postupak⁸⁵. Ovu ocjenu Sud (implicitno) potvrđuje u žalbenom postupku⁸⁶.

129. Slučaj Larko⁸⁷ tiče se privatizacije društva Larko koje je kontrolirala Grčka Država. Nakon prijave grčkih tijela vlasti Komisija je utvrdila da modaliteti te privatizacije, kako su ih definirala grčka tijela vlasti, a osobito struktura prodaje određene imovine tog društva ne predstavljaju državnu potporu. U istoj odluci Komisija je također utvrdila da prodaja imovine u skladu s tim modalitetima ne može dovesti do gospodarskog kontinuiteta s budućim preuzimateljem te imovine, na način da se, u slučaju donošenja negativne odluke u postupku koji je Komisija pokrenula u pogledu mjera donesenih u korist Larka, eventualna obveza povrata ne proširuje na preuzimatelja. U toj odluci Komisija je izričito kvalificirala dio odluke koji se odnosi na gospodarski kontinuitet kao *sui generis*, točno kako je to učinila u spornoj odluci⁸⁸.

130. U odluci Airport Handling⁸⁹ Komisija je, pak, ispitala pitanje postojanja gospodarskog kontinuiteta u odluci o otvaranju službenog istražnog postupka na temelju članka 108. stavka 2. UFEU-a⁹⁰. Ova odluka je donesena nakon odluke o dodjeljivanju nespojivih potpora Sea Handlingu⁹¹. Talijanska tijela vlasti su od Komisije zahtijevala da potvrdi, s jedne strane, da postupak koji je pokrenut za prodaju imovine Sea Handlinga i osnivanje novog društva (Airport Handling) koje bi steklo imovinu nije dovodio do gospodarskog kontinuiteta, koji bi imao za posljedicu prijenos obveze povrata nespojivih potpora na Airport Handling. S druge strane, talijanska tijela vlasti su od Komisije zatražile potvrdu da dokapitalizacija Airport Handlinga (ulaganjem od 25 milijuna eura) ne predstavlja državnu potporu. Imajući dvojbe o tome predstavljaju li predmetne mjere državne potpore Komisija je otvorila službeni istražni postupak.

131. Ovaj pregled odluka koje se tiču gospodarskog kontinuiteta između korisnika potpore i stjecatelja imovine omogućava izvođenje nekoliko zaključaka.

132. S jedne strane, utvrđivanje postojanja ili nepostojanja gospodarskog kontinuiteta se može pojaviti u različitim kontekstima. Tako, kao u predmetu Seleo, može se izvršiti u okviru odredbi koje se tiču povrata potpora proglašanih nespojivima u konačnoj odluci donesenoj nakon službenog istražnog postupka. Međutim, kao u slučaju Olympic Airlines, može se također pomiješati s analizom postojanja potpora, kada operacija u okviru koje se obavlja prodaja imovine može sama po sebi predstavljati

84 — Točke 128. do 151. Odluke C (2008) 6745 *final*

85 — Točka 68. presude Općeg suda (T-123/09, EU:T:2012:164)

86 — Vidjeti točke 54. do 62. presude Suda (C-287/12 P, EU:C:2013:395).

87 — Vidjeti upućivanja u bilješki 69. *supra*.

88 — Vidjeti točku 47. navedene odluke.

89 — Vidjeti upućivanja u bilješki 69. *supra*.

90 — Vidjeti točku 26. rješenja Airport Handling/Komisija (T-688/14 R, EU:T:2014:1010).

91 — Odluka C (2013) 1668 od 19. prosinca 2012.

potporu⁹². Naposljetku, kao u predmetu Ryanair/Komisija, iako ostajući različito od analize postojanja nove potpore, ono može biti povezano s njome⁹³. Iz toga slijedi da se ocjena pravne prirode odluke o utvrđivanju postojanja ili nepostojanja gospodarskog kontinuiteta može donijeti samo od slučaja do slučaja, vodeći računa o okviru u kojem je ta analiza sačinjena.

133. S druge strane, utvrđivanje postojanja ili nepostojanja gospodarskog kontinuiteta između korisnika državnih potpora i preuzimatelja njegove imovine uvijek pretpostavlja, u svakom slučaju, odluku kojom se utvrđuje nespojivost navedenih potpora koje se moraju oduzeti od korisnika⁹⁴. Naime, cilj utvrđivanja postojanja ili nepostojanja gospodarskog kontinuiteta je provjera ima li preuzeta imovina ili nema koristi od potpora proglašenih nespojivim i dodijeljenih ustupitelju koji ih je primio. Takvo utvrđenje nužno slijedi i usko je povezano s utvrđenjem nespojivosti mjere koja predstavlja potporu.

– Kvalifikacija sporne odluke

134. Međutim, u predmetnom slučaju Komisija je spornu odluku donijela na prijedlog francuskih tijela vlasti koja su od te institucije zatražila potvrdu da se, pod određenim uvjetima, obveza povrata državnih potpora naložena grupi Sernam odlukom Sernam 3 neće proširiti na društva iz grupa Geodis i BMV u slučaju njihova preuzimanja imovine grupe Sernam.

135. U navedenoj odluci, nakon opisivanja konteksta u kojem intervenira, Komisija ponajprije detaljno opisuje dvije ponude, kao i obveze koje je preuzela Francuska Republika⁹⁵. Potom, nakon što je kvalificirala navedenu odluku kao odluku *sui generis* koja se temelji na obvezi lojalne suradnje između Komisije i država članica, ona pojašnjava da se ta odluka isključivo odnosi na pitanje gospodarskog kontinuiteta i da se ona ne odnosi – niti prejudicira – na ocjenu stjecanja u pogledu članka 107. prvog stavka UFEU-a⁹⁶. Komisija je naposljetku provela ocjenu čiji je cilj odrediti je li prijenos predmetne imovine takve prirode da omogućuje utvrđenje postojanja gospodarskog kontinuiteta između grupe Sernam i potencijalnih stjecatelja⁹⁷. S tim u vezi Komisija ispituje predmet prodaje, cijenu prijenosa, neovisnost novih vlasnika i dioničara, trenutak u kojem je došlo do prijenosa, kao i gospodarsku logiku transakcije i zaključuje da ne postoji gospodarski kontinuitet te stoga niti obveza povrata potpora od stjecatelja imovine⁹⁸.

136. Stoga valja utvrditi da se sporna odluka odnosi isključivo na pitanje postoji li ili ne postoji gospodarski kontinuitet između grupe Sernam, s jedne strane i Geodisa i BMV-a, s druge strane. Riječ je o posebnoj odluci koju se ne može izravno usporediti ni sa jednom od odluka analiziranih u točkama 123. do 130. *supra*. U tom pogledu, stranke ističu različite teze vezano za pravnu prirodu te odluke.

137. Kao prvo, ne smatram uvjerljivim pristup koji je usvojila Komisija i koji je preuzeo Opći sud, prema kojem se pobijana odluka odnosi isključivo na način povrata potpore proglašene nespojivom te da je stoga riječ jedino o lojalnoj suradnji između predmetne države članice i Komisije.

138. Naime, ispitana na raspravi o tom pitanju Komisija je sama priznala da se odluka koja se tiče gospodarskog kontinuiteta ne odnosi isključivo na način povrata nespojive potpore, nego također i na prijenos prednosti koje proizlaze iz dodjeljivanja te potpore. Takva odluka se stoga tiče korisnika pojedinačne potpore proglašene nespojivom, odnosno poduzetnika koji ima koristi od te potpore (ili

92 — Čini se, na prvi pogled, da je u slučaju Airport Holding riječ o istoj situaciji.

93 — U slučaju Ryanair, ta analiza je bila sadržana u odluci da se ne otvara službeni istražni postupak.

94 — U slučaju Larko Komisija nije još donijela odluku o nespojivosti potpora te je utvrđenje izostanka gospodarskog kontinuiteta stoga bilo preventivnog karaktera „za slučaj da“ Komisija mora donijeti takvu odluku.

95 — Točke 14. do 50. sporne odluke

96 — Točka 54. sporne odluke

97 — Vidjeti točku 60. sporne odluke

98 — Točke 62. do 107. sporne odluke

nema, ovisno o tome ima li ili nema gospodarskog kontinuiteta). Iz toga proizlazi da je riječ o odluci koja se odnosi na pojedinačnu potporu kao takvu, u njezinoj „subjektivnoj dimenziji“, a ne samo na način njezina povrata. Drugim riječima, takva odluka ima za cilj provjeriti, nakon ocjene više elemenata, treba li se stjecatelja imovine smatrati korisnikom potpore koja je već proglašena nespojivom.

139. Potom, još je manje uvjerljivo prema mojem mišljenju stajalište o kojem se može izvući zaključak čitanjem točaka 33. i 56. pobijanog rješenja i koje je sama Komisija predložila na raspravi, da s obzirom na to da se ta odluka tiče isključivo pitanja povrata potpore – pitanja koje se tiče isključivo Komisije i zainteresirane države članice – da je treće osobe, kao što su konkurenti, ne mogu pobijati. Međutim, u tom pogledu, slažem se s mišljenjem žalitelja da je takav pristup očito u suprotnosti s člankom 263. četvrtim stavkom UFEU-a. S obzirom na to da je takva odluka akt koji se može pobijati⁹⁹ u kojem treće osobe imaju pravni interes i procesnu legitimaciju, one trebaju imati mogućnost pobijanja takve odluke pred sudom Unije.

140. Kao drugo, argument koji ističu žalitelji i koji se temelji na članku 16. Uredbe br. 659/1999 mi se ne čini relevantnim. Naime, ta odredba tiče se zlorabe potpore, odnosno, kao što to proizlazi iz članka 1. točke (g) Uredbe br. 659/1999, situacije u kojoj korisnik potporu koristi na način da čini povredu odluke o neospornosti, pozitivne ili uvjetne odluke¹⁰⁰. Međutim, valja utvrditi da odluka Sernam 3 ne ulazi ni u jednu od te tri kategorije odluka, nego je ona sama po sebi odluka koja se tiče zlorabe potpora, koja potpore isplaćene grupi Sernam proglašava nezakonitima i nespojivima. Žalitelji se stoga ne mogu pozivati na navedenu odredbu kada tvrde da postoji zloraba potpora proglašanih nespojivim.

141. Kao treće, valja analizirati tezu koju ističu žalitelji, da sporna odluka predstavlja odluku koja se može usporediti s implicitnom odlukom da se ne pokreće dubinsko ispitivanje.

142. U tom pogledu, moram priznati da postoje pojedini argumenti u korist takvog pristupa. Stoga, može se smatrati da izmjena korisnika pojedinačne potpore predstavlja toliko značajnu izmjenu da ona dovodi do nove potpore¹⁰¹ koja treba biti predmet novog ispitivanja spojivosti. Pod tim pretpostavkama, postupovna analogija se može izvući iz činjenice da je sporna odluka donesena, kao i odluka o neospornosti, nakon prijave francuskih tijela vlasti.

143. Međutim, kao što sam i istaknuo u točki 133. *supra*, odluka o gospodarskom kontinuitetu, kao što je sporna odluka, pretpostavlja da postoji, barem potencijalno¹⁰², negativna odluka prema članku 7. stavku 5. Uredbe br. 659/1999 ili, kao u predmetnom slučaju, odluka kojom se utvrđuje zloraba primjene potpore iz koje proizlazi obveza povrata nespojive potpore. Naime, ona se odnosi na eventualni prijenos potpore koja je već proglašena nespojivom, nakon prodaje predmetne imovine, na novog korisnika. Međutim, s obzirom na to da je potpora koja bi se morala oduzeti već proglašena nespojivom, to isključuje mogućnost, prema mojem mišljenju, da se može sačiniti nova analiza o spojivosti iste potpore, koja bi mogla dovesti do odluke da je spojiva. Drugim riječima, odluka o gospodarskom kontinuitetu ne može nikako dovesti u pitanje odluku koja predmetnu potporu proglašava nespojivom i koja nalaže njezino oduzimanje.

99 — U tu svrhu odluka mora proizvoditi obvezujuće pravne učinke koji mogu utjecati na interese tužitelja, značajno mijenjajući njegov pravni položaj; vidjeti, *inter alia*, presudu Deutsche Post/Komisija (C-77/12 P, EU:C:2013:695, točku 51. i navedenu sudsku praksu).

100 — Vidjeti članak 4. stavak 3. i članak 7. stavke 3. i 4. Uredbe br. 659/1999.

101 — U tu svrhu, bilo bi možda moguće pozvati se na definiciju „izmjena zatečenih potpora“ iz članka 1. točke (c) predviđenu u članku 4. stavku 1. Uredbe Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004. o provedbi Uredbe br. 659/1999 (SL L 140, str. 1. i kasnije izmjene SL L 286, str. 3.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 2., str. 9.), prema kojoj „izmjena zatečene potpore znači svaku promjenu, osim promjene čisto formalne ili administrativne prirode koja ne može utjecati na ocjenu dopuštenosti i usklađenosti mjere potpore sa zajedničkim tržištem“.

102 — Vidjeti bilješku 94. *supra*.

144. Drugo je pitanje ima li stjecatelj provedbom kupnje imovine koristi od nove državne potpore. Ovo pitanje, koje je analizirano u prvom dijelu druge odluke u predmetu Ryanair/Komisija¹⁰³ je ipak izričito isključeno u spornoj odluci u kojoj je Komisija u točki 54. izričito navela da ta odluka ne prejudicira ocjenu tih ulaganja u pogledu članka 107. UFEU-a. Upravo to je bitna razlika između pobijane odluke u predmetu Ryanair/Komisija koju je Opći sud kvalificirao kao odluku o neospornosti i sporne odluke. Naime, druga odluka koja je donesena u predmetu Ryanair/Komisija uključuje analizu mjere koju su talijanska tijela vlasti prijavila kako bi se utvrdilo predstavlja li ta mjera ili ne novu državnu potporu¹⁰⁴.

145. Osim toga, sporna odluka se razlikuje od odluka donesenih u predmetu Olympic Airlines s obzirom na to da je u spornoj odluci analiza gospodarskog kontinuiteta potpuno neovisna i ne miješa se nimalo, kao u navedenim odlukama, s analizom postojanja novih potpora dodijeljenih preuzimateljima imovine grupe Sernam.

146. U tim okolnostima, zbog izostanka, u spornoj odluci, analize jesu li preuzimatelji primili nove potpore, skloniji sam rješenju prema kojem je ta odluka puno bliža situaciji iz odluke donesene u slučaju Seleco. U tom predmetu pitanje gospodarskog kontinuiteta je riješeno u konačnoj odluci kojom je utvrđena nespojivost potpora, kao pitanje koje se tiče sljedećeg korisnika potpora koje su proglašene nespojivima, a od koga se te potpore trebaju oduzeti. U tom pogledu, važno je istaknuti da je Komisija sama u svojim očitovanjima potvrdila da je mogla, da je znala za mogućnosti i načine preuzimanja imovine analizirane u spornoj odluci, odlučiti o tom pitanju u odluci Sernam 3.

147. U skladu s tom analizom sklon sam zauzeti stav da sporna odluka predstavlja odluku o mogućem prijenosu potpora, koje je Komisija već u odluci Sernam 3 proglasila nespojivim, na novog korisnika, od kojeg te potpore treba eventualno oduzeti. Ona je stoga povezana i dopunjujuća odluka u odnosu na odluku Sernam 3 čiji je cilj dopuniti njezin sadržaj¹⁰⁵ u svjetlu novih činjenica nastalih nakon donošenja odluke Sernam 3¹⁰⁶.

148. Iz toga proizlazi da prigovor žalitelja, koji se temelji na pogrešci Općeg suda koja se tiče prava s obzirom na to da je odbio priznati njihov pravni interes kada spornu odluku nije kvalificirao kao odluku kojom se odbacuje pokretanje postupka dubinskog ispitivanja, treba odbiti.

149. U svjetlu prethodno navedenih razmatranja, smatram da prvi, kao i četvrti dio prvog žalbenog razloga treba odbiti.

3. Treći dio prvog žalbenog razloga: pravni interes Superga Investa

150. Trećim dijelom prvog žalbenog razloga žalitelji prigovaraju da je Opći sud u točkama 52. i 53. pobijanog rješenja zaniijekao pravni interes Superga Investa nepriznavanjem da taj pravni interes proizlazi iz pravnog interesa društava Mory čiji je glavni dioničar. S jedne strane, Superga Invest je trpio, kao i potonja, posljedice štete nanesene desetogodišnjim isplaćivanjem nespojivih potpora Sernamu i imao je stoga, kao i ona, pravni interes za dobivanje naknade štete. S druge strane, to društvo je također imalo pravni interes u svim tužbama kojima se Geodis nastoji naznačiti kao preuzimatelj i trenutni korisnik nespojivih potpora koje su predmet odluke Sernam 3 i kao solidarni obveznik s prethodnim korisnicima potpora i SNCF-om za štetu prouzročenu tim potporama.

103 — Vidjeti točke 92. do 127. odluke navedene u bilješki 82. *supra*.

104 — Budući da je ta država članica prenosila imovinu društva koje joj je pripadalo, postavljalo se pitanje može li se ta prodaja javnog dobra smatrati elementom potpore. U ovom predmetu, do prodaje imovine dolazi između privatnog društva (prodavatelja) i društva koje je (ponovno) postalo podružnica javnog društva (SNCF-a).

105 — Vidjeti, u tom pogledu, presudu Mediaset (C-69/13, EU:C:2014:71, t. 27.).

106 — Vidjeti, *per analogiam*, točke 51. i 52. presude HGA i dr./Komisija (C-630/11 P do C-633/11 P, EU:C:2013:387) koja se međutim tiče odluke o pokretanju službenog istražnog postupka. U toj presudi Sud je također smatrao da činjenica da tekstovi koji reguliraju postupak u području državnih potpora ne predviđaju izričito mogućnost donošenja odluke te vrste ne sprječava Komisiju da donese odluku o produženju službenog istražnog postupka ako odluka o pokretanju počiva na nepotpunom činjeničnom stanju, pod uvjetom međutim da produženje ne povrjeđuje postupovna prava zainteresiranih stranaka.

151. Komisija ističe da je taj dio bespredmetan s obzirom na to da društva Mory sama nemaju pravni interes za poništenje sporne odluke.

152. S tim u vezi, valja istaknuti da nije osporeno da je Superga Invest glavni dioničar društava Mory i da je zajedno s tim društvima podnijela tužbu za naknadu štete pred Tribunalom de commerce de Paris (Trgovački sud u Parizu) kojom se nastojalo od grupe Sernam i Geodisa dobiti naknadu štete koja su im ta društva prouzročila kao posljedicu konkurentskih prednosti od kojih su imali koristi uslijed dodjeljivanja nespojivih potpora.

153. Međutim, u točki 92. *supra* zaključio sam da poništenje sporne odluke može proizvesti učinke u okviru tužbe pred nacionalnim sudom i da, stoga, postojanje te tužbe može opravdati pravni interes za vođenje postupka protiv sporne odluke. Ovaj zaključak je primjenjiv i na Superga Invest, koji stoga ima pravni interes za vođenje postupka protiv navedene odluke.

154. Iz toga proizlazi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava kada je zaključio da Superga Invest nema pravni interes i da stoga treći dio prvog žalbenog razloga treba također prihvatiti.

4. Zaključak o prvom žalbenom razlogu

155. Kako drugi i treći dio prvog žalbenog razloga treba, prema mojem mišljenju, prihvatiti, proizlazi da pobijano rješenje treba poništiti u dijelu u kojem proglašava da žalitelji nemaju pravni interes za vođenje postupka protiv sporne odluke.

C – Drugi žalbeni razlog, koji se temelji na povredi članka 263. četvrtog stavka UFEU-a

156. Drugim žalbenim razlogom žalitelji tvrde da je Opći sud, odbijanjem utvrđivanja da se na njih izravno i osobno odnosi sporna odluka, počinio povredu članka 263. četvrtog stavka UFEU-a. Pobijano rješenje obrađuje, ustvari, s gledišta pravnog interesa, pitanja koja spadaju u osobni utjecaj. Međutim, u svjetlu presude Ryanair/Komisija¹⁰⁷ nema nikakve dvojbe da se sporna odluka osobno odnosi na žalitelje. Postoji očita proturječnost u priznavanju osobnog utjecaja žalitelja i osporavanju njihova pravnog interesa, s obzirom na to da je osobni utjecaj sam za sebe dovoljan da se na njemu temelji pravni interes.

157. Komisija tvrdi da Opći sud nije ispitao pitanje procesne legitimacije jer to ispitivanje nije bilo nužno za donošenje odluke o nedopuštenosti tužbe u izostanku pravnog interesa. Potom, s obzirom na to da je Opći sud, usprkos svemu, detaljno odgovorio na argumente koji više ulaze u procesnu legitimaciju nego u pravni interes žalitelja, učinio je to s oprezom, na dosta podređan način, nakon što je istaknuo da žalitelji mijesaju ta dva pojma.

158. Drugi žalbeni razlog se temelji na premisi da, čim žalitelj ima procesnu legitimaciju za poništenje akta Unije, on automatski ima i pravni interes. Međutim, već sam u točkama 23. do 30. *supra* istaknuo da su procesna legitimacija i pravni interes dvije različite pretpostavke dopuštenosti. Premisa na kojoj se temelji drugi žalbeni razlog je stoga pogrešna.

107 — T-123/09, EU:T:2012:164

159. Iako je točno da je Opći sud, kao što sam to već istaknuo *supra*, u pojedinim točkama pobijanog rješenja, kako bi odgovorio na argumente žalitelja, pomiješao argumente koji se odnose na pravni interes i na procesnu legitimaciju, ipak je očito da Opći sud nije u navedenom rješenju izravno obradio pitanje procesne legitimacije žalitelja. Nije to bilo niti nužno, s točke gledišta Općeg suda, s obzirom na to da je zaključio da je tužba u svakom slučaju nedopuštena zbog nedostatka pravnog interesa¹⁰⁸.

160. Međutim, kako je zaključak Općeg suda koji se temelji na nedostatku pravnog interesa žalitelja prema mojem mišljenju pogrešan – kao što sam to rekao u analizi drugog i trećeg dijela prvog žalbenog razloga – iz toga proizlazi da je Opći sud bio dužan analizirati procesnu legitimaciju žalitelja. Posljedično, kako to nije učinio, počinio je pogrešku koja se tiče prava. U tim okolnostima, drugi žalbeni razlog treba također prihvatiti.

D – Zaključak o žalbi

161. U skladu s prethodnom analizom, predlažem da Sud prihvati žalbu i da ukine pobijano rješenje.

V – Dopuštenost tužbe u prvostupanjskom postupku

162. Iz članka 61. prvog stavka Statuta Suda Europske unije proizlazi da, ako je žalba osnovana, Sud može sam konačno odlučiti o sporu, ako stanje postupka to dopušta, ili može vratiti predmet na odlučivanje Općem sudu.

163. U predmetnom slučaju smatram da iako Sud u ovom stadiju postupka nije u stanju odlučiti o meritumu tužbe koja je podnesena Općem sudu, on ipak raspolaže elementima koji su potrebni za donošenje konačne odluke o dopuštenosti navedene tužbe protiv sporne odluke.

164. Naime, s jedne strane, ako Sud odluči prihvatiti moj prijedlog, pravni interes žalitelja se treba smatrati utvrđenim.

165. S druge strane, nakon rasprave između stranaka pred Općim sudom, kao i pred Sudom u okviru žalbe – s obzirom na to da se jedan od razloga koji je pred njim istaknut tiče procesne legitimacije – smatram da Sud raspolaže svim elementima koji su potrebni za donošenje konačne odluke o procesnoj legitimaciji žalitelja¹⁰⁹.

166. U tom pogledu, valja podsjetiti da članak 263. četvrti stavak UFEU-a predviđa dva slučaja u kojima se fizičkoj ili pravnoj osobi priznaje procesna legitimacija za podnošenje tužbe protiv akta Unije koji joj nije upućen. S jedne strane, takva tužba može se podnijeti pod uvjetom da se taj akt izravno i osobno odnosi na nju. S druge strane, takva osoba može podnijeti tužbu protiv regulatornog akta koji ne podrazumijeva provedbene mjere ako se isti izravno odnosi na nju¹¹⁰. Budući da je pobijana odluka upućena Francuskoj Republici, treba ispitati ulaze li žalitelji u jedan od ta dva slučaja.

167. Ponajprije, valja odmah isključiti da oni mogu imati procesnu legitimaciju iz drugog slučaja, jer sporna odluka nije regulatorni akt prema članku 263. četvrtom stavku UFEU-a, s obzirom na to da nema opću primjenu¹¹¹.

108 — Vidjeti točku 109. pobijanog rješenja.

109 — Takvo rješenje nameće, s jedne strane, načelo ekonomičnosti postupka i, s druge strane, ono ne može povrijediti prava na obranu stranaka, s obzirom na to da su o procesnoj legitimaciji mogle raspravljati i u prvostupanjskom postupku i u okviru žalbe.

110 — Presuda Stichting Woonpunt i dr./Komisija (C-132/12 P, EU:C:2014:100, t. 44.)

111 — Vidjeti presudu Inuit Tapiriit Kanatami i dr./Parlament i Vijeće (C-583/11 P, EU:C:2013:625, t. 51., 60. i 61.). Prema sudskoj praksi, riječ je o aktu opće primjene ako se primjenjuje na situacije koje su objektivno utvrđene i proizvodi pravne učinke u pogledu kategorija osoba koje su općenito i apstraktno određene. Vidjeti presudu AJD Tuna (C-221/09, EU:C:2011:153, t. 51.).

168. Stoga, valja provjeriti odnosi li se sporna odluka izravno i osobno na žalitelje.

169. U tom pogledu, s obzirom na to da je sporna odluka, kao što sam i istaknuo u točki 147. *supra*, povezana i dopunjujuća odluka odluke Sernam 3, koja ima za cilj da u skladu s novim činjenicama nastalim nakon donošenja odluke Sernam 3 dopuni njezin sadržaj, valja smatrati da ona dijeli njezinu pravnu prirodu i, stoga, također i pretpostavke dopuštenosti. Osobito sam u točkama 138. i 147. *supra* zauzeo stav da sporna odluka predstavlja odluku koja se tiče ocjene „subjektivne dimenzije“ potpore koja je već proglašena nespojivom u ranijoj odluci i u kojoj Komisija ocjenjuje mogućnost da se te potpore prenesu na novog korisnika, od kojeg bi ih eventualno, trebalo oduzeti.

170. U predmetnom slučaju, u žalbi pred Općim sudom žalitelji ne navode samo nenadležnost Komisije i izostanak pravnog temelja te odluke, nego također osporavaju osnovanost ocjene Komisija glede utvrđivanja trebaju li se stjecatelji imovine Sernama ili ne trebaju smatrati korisnicima potpora koja su već proglašene nespojivima u odluci Sernam 3.

171. U tim okolnostima valja podsjetiti da se prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda može smatrati da se odluka koja je upućena nekoj drugoj osobi osobno odnosi na treće osobe samo ako ta odluka na njih utječe samo zbog određenih osobina koje su im svojstvene ili zbog neke činjenične situacije koja ih razlikuje od bilo koje druge osobe, izdvajajući ih uslijed toga pojedinačno, poput osoba kojima je odluka upućena¹¹².

172. Što se konkretnije tiče pitanja državnih potpora, smatra se da na žalitelje, dovodeći u pitanje osnovanost odluke o ocjeni potpore donesene na temelju članka 108. trećeg stavka UFEU-a ili nakon službenog istražnog postupka, navedena odluka osobno odnosi u slučaju kada na njihov položaj na tržištu značajno utječe potpora koja je predmet odluke o kojoj je riječ. S tim u vezi, utvrđeno je da se odluka Komisije o zatvaranju službenog istražnog postupka, uz poduzetnika koji je korisnik potpore, osobno odnosi i na poduzetnike koji su mu konkurenti i koji su odigrali aktivnu ulogu u okviru tog postupka, ako mjera potpore koja je predmet sporne odluke bitno utječe na njihov položaj na tržištu¹¹³.

173. U skladu s razmatranjima iz točaka 169. i 170. *supra* smatram da se ta sudska praksa primjenjuje na dopuštenost tužbe za poništenje odluke kao što je sporna odluka.

174. Međutim, valja utvrditi da su društva Mory u trenutku podnošenja svoje tužbe Općem sudu, odnosno 17. prosinca 2012. već bila u stečaju od 10. srpnja 2012. Na temelju toga, Opći sud je u točki 32. pobijanog rješenja utvrdio da društva Mory nisu obavljala djelatnost na tržištu nakon otvaranja stečaja i da stoga na njihov položaj na tržištu ne može značajno utjecati eventualni prijenos nespojivih potpora koje su predmet sporne odluke na novog korisnika. Ovaj zaključak, koji žalitelji nisu ni u jednom trenutku doveli u pitanje, iako ga je Komisija u više navrata navela u svojem odgovoru na žalbu, ulazi u samostalnu ocjenu činjenica od strane Općeg suda¹¹⁴. Što se tiče Superga Investa, žalitelji nisu osporavali činjenično utvrđenje Općeg suda iz točke 52. pobijanog rješenja, prema kojem on nije obavljao djelatnosti u sektoru kurirske službe i da se stoga ne može smatrati tržišnim takmacem.

175. U tim okolnostima, nijedan od žalitelja ne može tvrditi da na njegov položaj na tržištu značajno utječu potpore koje su ranije proglašene nespojivima u odluci Sernam 3 i čiji je eventualni prijenos na novog korisnika predmet sporne odluke. Iz toga proizlazi da u odnosu na njih nedostaje pretpostavka osobnog utjecaja i da, stoga, njihovu tužbu treba, prema mojem mišljenju, proglasiti nedopuštenom.

112 — Vidjeti, osobito, presude Plaumann/Komisija (25/62, EU:C:1963:17, str. 197., 223.); Španjolska/Lenzing (C-525/04 P, EU:C:2007:698, t. 30.) i Stichting Woonpunt i dr./Komisija (C-132/12 P, EU:C:2014:100, t. 57.).

113 — Presuda Sniace/Komisija (C-260/05 P, EU:C:2007:700, t. 54. i 55. i navedena sudska praksa)

114 — Presuda Sniace/Komisija (C-260/05 P, EU:C:2007:700, t. 60.)

VI – Troškovi

176. Na temelju članka 184. stavka 2. Poslovnika Suda, kad je žalba osnovana i Sud sâm konačno odluči u sporu, Sud odlučuje o troškovima.

177. Na temelju članka 138. stavka 1. navedenog poslovnika, koji se na temelju članka 184. stavka 1. istog poslovnika primjenjuje na žalbeni postupak, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.

178. U predmetnom slučaju valja istaknuti da su žalitelji uspjeli sa žalbom, ali da je njihova tužba u prvostupanjskom postupku proglašena nedopuštenom. Međutim, žalitelji nisu u žalbi zahtijevali da se drugoj strani naloži snošenje troškova. U tim okolnostima, smatram da svakoj strani treba naložiti snošenje vlastitih troškova ovog žalbenog postupka. Žalitelji će snositi troškove u vezi s prvostupanjskim postupkom.

VII – Zaključak

179. U skladu s prethodnim razmatranjima, predlažem da Sud odluči na sljedeći način:

- ukida se rješenje Općeg suda Mory i dr./Komisija (T-545/12, EU:T:2013:607);
- tužba za poništenje koju su podnijeli Mory SA, Mory Team i Superga Invest protiv Odluke Europske komisije C(2012) 2401 *final* od 4. travnja 2012. o preuzimanju imovine grupe Sernam u okviru predstečajnog postupka odbacuje se kao nedopuštena;
- nalaže se svakoj stranci snošenje vlastitih troškova u vezi sa žalbenim postupkom;
- nalaže se Moryju SA, Mory Teamu i Superga Investu snošenje troškova u vezi s postupkom pred Općim sudom.